

ZAKON

O POTVRĐIVANJU ROTERDAMSKE KONVENCIJE O POSTUPKU DAVANJA SAGLASNOSTI NA OSNOVU PRETHODNOG OBAVEŠTENJA ZA ODREĐENE OPASNE HEMIKALIJE I PESTICIDE U MEĐUNARODNOJ TRGOVINI SA IZMENAMA I DOPUNAMA

Član 1.

Potvrđuje se Roterdamska konvencija o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini sačinjena u Roterdamu 10. septembra 1998. godine, sa izmenama i dopunama Aneksa III usvojenim Odlukom RC-1/3 i dopunom Konvencije sa Aneksom VI usvojenom Odlukom RC-1/11, u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2.

Tekst Roterdamske konvencije o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini sa izmenama i dopunama u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

ROTTERDAM CONVENTION ON THE PRIOR INFORMED CONSENT PROCEDURE FOR CERTAIN HAZARDOUS CHEMICALS AND PESTICIDES IN INTERNATIONAL TRADE

The Parties to this Convention,

Aware of the harmful impact on human health and the environment from certain hazardous chemicals and pesticides in international trade,

Recalling the pertinent provisions of the Rio Declaration on Environment and Development and chapter 19 of Agenda 21 on "Environmentally sound management of toxic chemicals, including prevention of illegal international traffic in toxic and dangerous products",

Mindful of the work undertaken by the United Nations Environment Programme (UNEP) and the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) in the operation of the voluntary Prior Informed Consent procedure, as set out in the UNEP Amended London Guidelines for the Exchange of Information on Chemicals in International Trade (hereinafter referred to as the "Amended London Guidelines") and the FAO International Code of Conduct on the Distribution and Use of Pesticides (hereinafter referred to as the "International Code of Conduct"),

Taking into account the circumstances and particular requirements of developing countries and countries with economies in transition, in particular the need to strengthen national capabilities and capacities for the management of chemicals, including transfer of technology, providing financial and technical assistance and promoting cooperation among the Parties,

Noting the specific needs of some countries for information on transit movements,

Recognizing that good management practices for chemicals should be promoted in all countries, taking into account, inter alia, the voluntary standards laid down in the International Code of Conduct and the UNEP Code of Ethics on the International Trade in Chemicals,

Desiring to ensure that hazardous chemicals that are exported from their territory are packaged and labelled in a manner that is adequately protective of human health and the environment, consistent with the principles of the Amended London Guidelines and the International Code of Conduct, Recognizing that trade and environmental policies should be mutually supportive with a view to achieving sustainable development,

Emphasizing that nothing in this Convention shall be interpreted as implying in any way a change in the rights and obligations of a Party under any existing international agreement applying to chemicals in international trade or to environmental protection,

Understanding that the above recital is not intended to create a hierarchy between this Convention and other international agreements,

Determined to protect human health, including the health of consumers and workers, and the environment against potentially harmful impacts from certain hazardous chemicals and pesticides in international trade,

Have agreed as follows:

Article 1

Objective

The objective of this Convention is to promote shared responsibility and cooperative efforts among Parties in the international trade of certain hazardous chemicals in order to protect human health and the environment from potential harm and to contribute to their environmentally sound use, by facilitating information exchange about their characteristics, by providing for a national decision-making process on their import and export and by disseminating these decisions to Parties.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

(a) "Chemical" means a substance whether by itself or in a mixture or preparation and whether manufactured or obtained from nature, but does not include any living organism. It consists of the following categories: pesticide (including severely hazardous pesticide formulations) and industrial;

(b) "Banned chemical" means a chemical all uses of which within one or more categories have been prohibited by final regulatory action, in order to protect human health or the environment. It includes a chemical that has been refused approval for first-time use or has been withdrawn by industry either from the domestic market or from further consideration in the domestic approval process and where there is clear evidence that such action has been taken in order to protect human health or the environment;

(c) "Severely restricted chemical" means a chemical virtually all use of which within one or more categories has been prohibited by final regulatory action in order to protect human health or the environment, but for which certain specific uses remain allowed. It includes a chemical that has, for virtually all use, been refused for

approval or been withdrawn by industry either from the domestic market or from further consideration in the domestic approval process, and where there is clear evidence that such action has been taken in order to protect human health or the environment;

(d) "Severely hazardous pesticide formulation" means a chemical formulated for pesticidal use that produces severe health or environmental effects observable within a short period of time after single or multiple exposure, under conditions of use;

(e) "Final regulatory action" means an action taken by a Party, that does not require subsequent regulatory action by that Party, the purpose of which is to ban or severely restrict a chemical;

(f) "Export" and "import" mean, in their respective connotations, the movement of a chemical from one Party to another Party, but exclude mere transit operations;

(g) "Party" means a State or regional economic integration organization that has consented to be bound by this Convention and for which the Convention is in force;

(h) "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States of a given region to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to this Convention;

(i) "Chemical Review Committee" means the subsidiary body referred to in paragraph 6 of Article 18.

Article 3

Scope of the Convention

1. This Convention applies to:
  - (a) Banned or severely restricted chemicals; and
  - (b) Severely hazardous pesticide formulations.
2. This Convention does not apply to:
  - (a) Narcotic drugs and psychotropic substances;
  - (b) Radioactive materials;
  - (c) Wastes;
  - (d) Chemical weapons;
  - (e) Pharmaceuticals, including human and veterinary drugs;
  - (f) Chemicals used as food additives;
  - (g) Food;
  - (h) Chemicals in quantities not likely to affect human health or the environment provided they are imported:
    - (i) For the purpose of research or analysis; or
    - (ii) By an individual for his or her own personal use in quantities reasonable for such use.

Article 4

Designated national authorities

1. Each Party shall designate one or more national authorities that shall be authorized to act on its behalf in the performance of the administrative functions required by this Convention.

2. Each Party shall seek to ensure that such authority or authorities have sufficient resources to perform their tasks effectively.
3. Each Party shall, no later than the date of the entry into force of this Convention for it, notify the name and address of such authority or authorities to the Secretariat. It shall forthwith notify the Secretariat of any changes in the name and address of such authority or authorities.
4. The Secretariat shall forthwith inform the Parties of the notifications it receives under paragraph 3.

Article 5

Procedures for banned or severely restricted chemicals

1. Each Party that has adopted a final regulatory action shall notify the Secretariat in writing of such action. Such notification shall be made as soon as possible, and in any event no later than ninety days after the date on which the final regulatory action has taken effect, and shall contain the information required by Annex I, where available.
2. Each Party shall, at the date of entry into force of this Convention for it, notify the Secretariat in writing of its final regulatory actions in effect at that time, except that each Party that has submitted notifications of final regulatory actions under the Amended London Guidelines or the International Code of Conduct need not resubmit those notifications.
3. The Secretariat shall, as soon as possible, and in any event no later than six months after receipt of a notification under paragraphs 1 and 2, verify whether the notification contains the information required by Annex I. If the notification contains the information required, the Secretariat shall forthwith forward to all Parties a summary of the information received. If the notification does not contain the information required, it shall inform the notifying Party accordingly.
4. The Secretariat shall every six months communicate to the Parties a synopsis of the information received pursuant to paragraphs 1 and 2, including information regarding those notifications which do not contain all the information required by Annex I.
5. When the Secretariat has received at least one notification from each of two Prior Informed Consent regions regarding a particular chemical that it has verified meet the requirements of Annex I, it shall forward them to the Chemical Review Committee. The composition of the Prior Informed Consent regions shall be defined in a decision to be adopted by consensus at the first meeting of the Conference of the Parties.
6. The Chemical Review Committee shall review the information provided in such notifications and, in accordance with the criteria set out in Annex II, recommend to the Conference of the Parties whether the chemical in question should be made subject to the Prior Informed Consent procedure and, accordingly, be listed in Annex III.

Article 6

Procedures for severely hazardous pesticide formulations

1. Any Party that is a developing country or a country with an economy in transition and that is experiencing problems caused by a severely hazardous pesticide formulation under conditions of use in its territory, may propose to the Secretariat the listing of the severely hazardous pesticide formulation in Annex III. In developing a proposal, the Party may draw upon technical expertise from any relevant source. The proposal shall contain the information required by part 1 of Annex IV.

2. The Secretariat shall, as soon as possible, and in any event no later than six months after receipt of a proposal under paragraph 1, verify whether the proposal contains the information required by part 1 of Annex IV. If the proposal contains the information required, the Secretariat shall forthwith forward to all Parties a summary of the information received. If the proposal does not contain the information required, it shall inform the proposing Party accordingly.
3. The Secretariat shall collect the additional information set out in part 2 of Annex IV regarding the proposal forwarded under paragraph 2.
4. When the requirements of paragraphs 2 and 3 above have been fulfilled with regard to a particular severely hazardous pesticide formulation, the Secretariat shall forward the proposal and the related information to the Chemical Review Committee.
5. The Chemical Review Committee shall review the information provided in the proposal and the additional information collected and, in accordance with the criteria set out in part 3 of Annex IV, recommend to the Conference of the Parties whether the severely hazardous pesticide formulation in question should be made subject to the Prior Informed Consent procedure and, accordingly, be listed in Annex III.

Article 7

Listing of chemicals in Annex III

1. For each chemical that the Chemical Review Committee has decided to recommend for listing in Annex III, it shall prepare a draft decision guidance document. The decision guidance document should, at a minimum, be based on the information specified in Annex I, or, as the case may be, Annex IV, and include information on uses of the chemical in a category other than the category for which the final regulatory action applies.
2. The recommendation referred to in paragraph 1 together with the draft decision guidance document shall be forwarded to the Conference of the Parties. The Conference of the Parties shall decide whether the chemical should be made subject to the Prior Informed Consent procedure and, accordingly, list the chemical in Annex III and approve the draft decision guidance document.
3. When a decision to list a chemical in Annex III has been taken and the related decision guidance document has been approved by the Conference of the Parties, the Secretariat shall forthwith communicate this information to all Parties.

Article 8

Chemicals in the voluntary Prior Informed Consent procedure

For any chemical, other than a chemical listed in Annex III, that has been included in the voluntary Prior Informed Consent procedure before the date of the first meeting of the Conference of the Parties, the Conference of the Parties shall decide at that meeting to list the chemical in Annex III, provided that it is satisfied that all the requirements for listing in that Annex have been fulfilled.

Article 9

Removal of chemicals from Annex III

1. If a Party submits to the Secretariat information that was not available at the time of the decision to list a chemical in Annex III and that information indicates that its listing may no longer be justified in accordance with the relevant criteria in Annex II or, as the case may be, Annex IV, the Secretariat shall forward the information to the Chemical Review Committee.
2. The Chemical Review Committee shall review the information it receives under paragraph 1. For each chemical that the Chemical Review Committee decides, in

accordance with the relevant criteria in Annex II or, as the case may be, Annex IV, to recommend for removal from Annex III, it shall prepare a revised draft decision guidance document.

3. A recommendation referred to in paragraph 2 shall be forwarded to the Conference of the Parties and be accompanied by a revised draft decision guidance document. The Conference of the Parties shall decide whether the chemical should be removed from Annex III and whether to approve the revised draft decision guidance document.

4. When a decision to remove a chemical from Annex III has been taken and the revised decision guidance document has been approved by the Conference of the Parties, the Secretariat shall forthwith communicate this information to all Parties.

Article 10

Obligations in relation to imports of chemicals listed in Annex III

1. Each Party shall implement appropriate legislative or administrative measures to ensure timely decisions with respect to the import of chemicals listed in Annex III.

2. Each Party shall transmit to the Secretariat, as soon as possible, and in any event no later than nine months after the date of dispatch of the decision guidance document referred to in paragraph 3 of Article 7, a response concerning the future import of the chemical concerned. If a Party modifies this response, it shall forthwith submit the revised response to the Secretariat.

3. The Secretariat shall, at the expiration of the time period in paragraph 2, forthwith address to a Party that has not provided such a response, a written request to do so. Should the Party be unable to provide a response, the Secretariat shall, where appropriate, help it to provide a response within the time period specified in the last sentence of paragraph 2 of Article 11.

4. A response under paragraph 2 shall consist of either:

(a) A final decision, pursuant to legislative or administrative measures:

- (i) To consent to import;
- (ii) Not to consent to import; or
- (iii) To consent to import only subject to specified conditions; or

(b) An interim response, which may include:

- (i) An interim decision consenting to import with or without specified conditions, or not consenting to import during the interim period;
- (ii) A statement that a final decision is under active consideration;
- (iii) A request to the Secretariat, or to the Party that notified the final regulatory action, for further information;
- (iv) A request to the Secretariat for assistance in evaluating the chemical.

5. A response under subparagraphs (a) or (b) of paragraph 4 shall relate to the category or categories specified for the chemical in Annex III.

6. A final decision should be accompanied by a description of any legislative or administrative measures upon which it is based.

7. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Convention for it, transmit to the Secretariat responses with respect to each chemical listed in Annex

III. A Party that has provided such responses under the Amended London Guidelines or the International Code of Conduct need not resubmit those responses.

8. Each Party shall make its responses under this Article available to those concerned within its jurisdiction, in accordance with its legislative or administrative measures.

9. A Party that, pursuant to paragraphs 2 and 4 above and paragraph 2 of Article 11, takes a decision not to consent to import of a chemical or to consent to its import only under specified conditions shall, if it has not already done so, simultaneously prohibit or make subject to the same conditions:

- (a) Import of the chemical from any source; and
- (b) Domestic production of the chemical for domestic use.

10. Every six months the Secretariat shall inform all Parties of the responses it has received. Such information shall include a description of the legislative or administrative measures on which the decisions have been based, where available. The Secretariat shall, in addition, inform the Parties of any cases of failure to transmit a response.

Article 11

Obligations in relation to exports of chemicals listed in Annex III

1. Each exporting Party shall:

- (a) Implement appropriate legislative or administrative measures to communicate the responses forwarded by the Secretariat in accordance with paragraph 10 of Article 10 to those concerned within its jurisdiction;
- (b) Take appropriate legislative or administrative measures to ensure that exporters within its jurisdiction comply with decisions in each response no later than six months after the date on which the Secretariat first informs the Parties of such response in accordance with paragraph 10 of Article 10;
- (c) Advise and assist importing Parties, upon request and as appropriate:
  - (i) To obtain further information to help them to take action in accordance with paragraph 4 of Article 10 and paragraph 2 (c) below; and
  - (ii) To strengthen their capacities and capabilities to manage chemicals safely during their life-cycle.

2. Each Party shall ensure that a chemical listed in Annex III is not exported from its territory to any importing Party that, in exceptional circumstances, has failed to transmit a response or has transmitted an interim response that does not contain an interim decision, unless:

- (a) It is a chemical that, at the time of import, is registered as a chemical in the importing Party; or
- (b) It is a chemical for which evidence exists that it has previously been used in, or imported into, the importing Party and in relation to which no regulatory action to prohibit its use has been taken; or
- (c) Explicit consent to the import has been sought and received by the exporter through a designated national authority of the importing Party. The importing Party shall respond to such a request within sixty days and shall promptly notify the Secretariat of its decision.

The obligations of exporting Parties under this paragraph shall apply with effect from the expiration of a period of six months from the date on which the Secretariat first informs the Parties, in accordance with paragraph 10 of Article 10, that a Party has failed to transmit a response or has transmitted an interim response that does not contain an interim decision, and shall apply for one year.

Article 12

Export notification

1. Where a chemical that is banned or severely restricted by a Party is exported from its territory, that Party shall provide an export notification to the importing Party. The export notification shall include the information set out in Annex V.

2. The export notification shall be provided for that chemical prior to the first export following adoption of the corresponding final regulatory action.

Thereafter, the export notification shall be provided before the first export in any calendar year. The requirement to notify before export may be waived by the designated national authority of the importing Party.

3. An exporting Party shall provide an updated export notification after it has adopted a final regulatory action that results in a major change concerning the ban or severe restriction of that chemical.

4. The importing Party shall acknowledge receipt of the first export notification received after the adoption of the final regulatory action. If the exporting Party does not receive the acknowledgement within thirty days of the dispatch of the export notification, it shall submit a second notification.

The exporting Party shall make reasonable efforts to ensure that the importing Party receives the second notification.

5. The obligations of a Party set out in paragraph 1 shall cease when:

- (a) The chemical has been listed in Annex III;
- (b) The importing Party has provided a response for the chemical to the Secretariat in accordance with paragraph 2 of Article 10; and
- (c) The Secretariat has distributed the response to the Parties in accordance with paragraph 10 of Article 10.

Article 13

Information to accompany exported chemicals

1. The Conference of the Parties shall encourage the World Customs Organization to assign specific Harmonized System customs codes to the individual chemicals or groups of chemicals listed in Annex III, as appropriate.

Each Party shall require that, whenever a code has been assigned to such a chemical, the shipping document for that chemical bears the code when exported.

2. Without prejudice to any requirements of the importing Party, each Party shall require that both chemicals listed in Annex III and chemicals banned or severely restricted in its territory are, when exported, subject to labeling requirements that ensure adequate availability of information with regard to risks and/or hazards to human health or the environment, taking into account relevant international standards.

3. Without prejudice to any requirements of the importing Party, each Party may require that chemicals subject to environmental or health labeling requirements in its territory are, when exported, subject to labeling requirements that ensure adequate

availability of information with regard to risks and/or hazards to human health or the environment, taking into account relevant international standards.

4. With respect to the chemicals referred to in paragraph 2 that are to be used for occupational purposes, each exporting Party shall require that a safety data sheet that follows an internationally recognized format, setting out the most up-to-date information available, is sent to each importer.

5. The information on the label and on the safety data sheet should, as far as practicable, be given in one or more of the official languages of the importing Party.

Article 14

Information exchange

1. Each Party shall, as appropriate and in accordance with the objective of this Convention, facilitate:

(a) The exchange of scientific, technical, economic and legal information concerning the chemicals within the scope of this Convention, including toxicological, ecotoxicological and safety information;

(b) The provision of publicly available information on domestic regulatory actions relevant to the objectives of this Convention; and

(c) The provision of information to other Parties, directly or through the Secretariat, on domestic regulatory actions that substantially restrict one or more uses of the chemical, as appropriate.

2. Parties that exchange information pursuant to this Convention shall protect any confidential information as mutually agreed.

3. The following information shall not be regarded as confidential for the purposes of this Convention:

(a) The information referred to in Annexes I and IV, submitted pursuant to Articles 5 and 6 respectively;

(b) The information contained in the safety data sheet referred to in paragraph 4 of Article 13;

(c) The expiry date of the chemical;

(d) Information on precautionary measures, including hazard classification, the nature of the risk and the relevant safety advice; and

(e) The summary results of the toxicological and ecotoxicological tests.

4. The production date of the chemical shall generally not be considered confidential for the purposes of this Convention.

5. Any Party requiring information on transit movements through its territory of chemicals listed in Annex III may report its need to the Secretariat, which shall inform all Parties accordingly.

Article 15

Implementation of the Convention

1. Each Party shall take such measures as may be necessary to establish and strengthen its national infrastructures and institutions for the effective implementation of this Convention. These measures may include, as required, the adoption or amendment of national legislative or administrative measures and may also include:

(a) The establishment of national registers and databases including safety information for chemicals;

(b) The encouragement of initiatives by industry to promote chemical safety;
and

(c) The promotion of voluntary agreements, taking into consideration the provisions of Article 16.

2. Each Party shall ensure, to the extent practicable, that the public has appropriate access to information on chemical handling and accident management and on alternatives that are safer for human health or the environment than the chemicals listed in Annex III.

3. The Parties agree to cooperate, directly or, where appropriate, through competent international organizations, in the implementation of this Convention at the subregional, regional and global levels.

4. Nothing in this Convention shall be interpreted as restricting the right of the Parties to take action that is more stringently protective of human health and the environment than that called for in this Convention, provided that such action is consistent with the provisions of this Convention and is in accordance with international law.

Article 16

Technical assistance

The Parties shall, taking into account in particular the needs of developing countries and countries with economies in transition, cooperate in promoting technical assistance for the development of the infrastructure and the capacity necessary to manage chemicals to enable implementation of this Convention. Parties with more advanced programmes for regulating chemicals should provide technical assistance, including training, to other Parties in developing their infrastructure and capacity to manage chemicals throughout their life-cycle.

Article 17

Non-Compliance

The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, develop and approve procedures and institutional mechanisms for determining non-compliance with the provisions of this Convention and for treatment of Parties found to be in non-compliance.

Article 18

Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established.

2. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of UNEP and the Director-General of FAO, acting jointly, no later than one year after the entry into force of this Convention.

Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be determined by the Conference.

3. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party provided that it is supported by at least one third of the Parties.

4. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt at its first meeting rules of procedure and financial rules for itself and any subsidiary bodies, as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat.

5. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the implementation of this Convention. It shall perform the functions assigned to it by the Convention and, to this end, shall:

- (a) Establish, further to the requirements of paragraph 6 below, such subsidiary bodies as it considers necessary for the implementation of the Convention;
- (b) Cooperate, where appropriate, with competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies; and
- (c) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the objectives of the Convention.

6. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, establish a subsidiary body, to be called the Chemical Review Committee, for the purposes of performing the functions assigned to that Committee by this Convention. In this regard:

(a) The members of the Chemical Review Committee shall be appointed by the Conference of the Parties. Membership of the Committee shall consist of a limited number of government-designated experts in chemicals management.

The members of the Committee shall be appointed on the basis of equitable geographical distribution, including ensuring a balance between developed and developing Parties;

(b) The Conference of the Parties shall decide on the terms of reference, organization and operation of the Committee;

(c) The Committee shall make every effort to make its recommendations by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no consensus reached, such recommendation shall as a last resort be adopted by a two-thirds majority vote of the members present and voting.

7. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not Party to this Convention, may be represented at meetings of the Conference of the Parties as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, qualified in matters covered by the Convention, and which has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties as an observer may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

Article 19

Secretariat

1. A Secretariat is hereby established.

2. The functions of the Secretariat shall be:

(a) To make arrangements for meetings of the Conference of the Parties and its subsidiary bodies and to provide them with services as required;

(b) To facilitate assistance to the Parties, particularly developing Parties and Parties with economies in transition, on request, in the implementation of this Convention;

(c) To ensure the necessary coordination with the secretariats of other relevant international bodies;

(d) To enter, under the overall guidance of the Conference of the Parties, into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and

(e) To perform the other secretariat functions specified in this Convention and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

3. The secretariat functions for this Convention shall be performed jointly by the Executive Director of UNEP and the Director-General of FAO, subject to such arrangements as shall be agreed between them and approved by the Conference of the Parties.

4. The Conference of the Parties may decide, by a three-fourths majority of the Parties present and voting, to entrust the secretariat functions to one or more other competent international organizations, should it find that the Secretariat is not functioning as intended.

Article 20

Settlement of disputes

1. Parties shall settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation or other peaceful means of their own choice.

2. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party that is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the Depositary that, with respect to any dispute concerning the interpretation or application of the Convention, it recognizes one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Arbitration in accordance with procedures to be adopted by the Conference of the Parties in an annex as soon as practicable; and

(b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.

3. A Party that is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedure referred to in paragraph 2 (a).

4. A declaration made pursuant to paragraph 2 shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the Depositary.

5. The expiry of a declaration, a notice of revocation or a new declaration shall not in any way affect proceedings pending before an arbitral tribunal or the International Court of Justice unless the parties to the dispute otherwise agree.

6. If the parties to a dispute have not accepted the same or any procedure pursuant to paragraph 2, and if they have not been able to settle their dispute within twelve months following notification by one party to another that a dispute exists between them, the dispute shall be submitted to a conciliation commission at the request of any party to the dispute. The conciliation commission shall render a report with recommendations. Additional procedures relating to the conciliation commission shall be included in an annex to be adopted by the Conference of the Parties no later than the second meeting of the Conference.

Article 21

Amendments to the Convention

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party.

2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate the proposed amendment to the signatories to this Convention and, for information, to the Depositary.
3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.
4. The amendment shall be communicated by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.
5. Ratification, acceptance or approval of an amendment shall be notified to the Depositary in writing. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for the Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least three fourths of the Parties. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

Article 22

Adoption and amendment of annexes

1. Annexes to this Convention shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.
2. Annexes shall be restricted to procedural, scientific, technical or administrative matters.
3. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention:
  - (a) Additional annexes shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in paragraphs 1, 2 and 3 of Article 21;
  - (b) Any Party that is unable to accept an additional annex shall so notify the Depositary, in writing, within one year from the date of communication of the adoption of the additional annex by the Depositary. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a previous notification of non-acceptance in respect of an additional annex and the annex shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c) below; and
  - (c) On the expiry of one year from the date of the communication by the Depositary of the adoption of an additional annex, the annex shall enter into force for all Parties that have not submitted a notification in accordance with the provisions of subparagraph (b) above.
4. Except in the case of Annex III, the proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to this Convention shall be subject to the same procedures as for the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to the Convention.
5. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of amendments to Annex III:

(a) Amendments to Annex III shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in Articles 5 to 9 and paragraph 2 of Article 21;

(b) The Conference of the Parties shall take its decisions on adoption by consensus;

(c) A decision to amend Annex III shall forthwith be communicated to the Parties by the Depositary. The amendment shall enter into force for all Parties on a date to be specified in the decision.

6. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention, the additional annex or amendment shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention enters into force.

Article 23

Voting

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 below.

2. A regional economic integration organization, on matters within its competence, shall exercise its right to vote with a number of votes equal to the number of its member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right to vote, and vice versa.

3. For the purposes of this Convention, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 24

Signature

This Convention shall be open for signature at Rotterdam by all States and regional economic integration organizations on 11 September 1998, and at United Nations Headquarters in New York from 12 September 1998 to 10 September 1999.

Article 25

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. It shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the day after the date on which the Convention is closed for signature.

Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

3. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence in respect of the matters governed by this Convention. Any such organization shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 26

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
3. For the purpose of paragraphs 1 and 2, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of that organization.

Article 27

Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 28

Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

Article 29

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Convention.

Article 30

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Rotterdam on this tenth day of September, one thousand nine hundred and ninety-eight.

Annex I

INFORMATION REQUIREMENTS FOR NOTIFICATIONS MADE PURSUANT TO ARTICLE 5

Notifications shall include:

1. Properties, identification and uses
  - (a) Common name;
  - (b) Chemical name according to an internationally recognized nomenclature (for example, International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC)), where such nomenclature exists;
  - (c) Trade names and names of preparations;
  - (d) Code numbers: Chemicals Abstracts Service (CAS) number, Harmonized System customs code and other numbers;
  - (e) Information on hazard classification, where the chemical is subject to classification requirements;
  - (f) Use or uses of the chemical;
  - (g) Physico-chemical, toxicological and ecotoxicological properties.
2. Final regulatory action
  - (a) Information specific to the final regulatory action:
    - (i) Summary of the final regulatory action;
    - (ii) Reference to the regulatory document;
    - (iii) Date of entry into force of the final regulatory action;
    - (iv) Indication of whether the final regulatory action was taken on the basis of a risk or hazard evaluation and, if so, information on such evaluation, covering a reference to the relevant documentation;
    - (v) Reasons for the final regulatory action relevant to human health, including the health of consumers and workers, or the environment;
    - (vi) Summary of the hazards and risks presented by the chemical to human health, including the health of consumers and workers, or the environment and the expected effect of the final regulatory action;
  - (b) Category or categories where the final regulatory action has been taken, and for each category:
    - (i) Use or uses prohibited by the final regulatory action;
    - (ii) Use or uses that remain allowed; imported, exported and used;
    - (iii) Estimation, where available, of quantities of the chemical produced, imported, exported and used;
  - (c) An indication, to the extent possible, of the likely relevance of the final regulatory action to other States and regions;
  - (d) Other relevant information that may cover:
    - (i) Assessment of socio-economic effects of the final regulatory action;

(ii) Information on alternatives and their relative risks, where available, such as:

- Integrated pest management strategies;
- Industrial practices and processes, including cleaner technology.

Annex II

CRITERIA FOR LISTING BANNED OR SEVERELY RESTRICTED CHEMICALS IN ANNEX III

In reviewing the notifications forwarded by the Secretariat pursuant to paragraph 5 of Article 5, the Chemical Review Committee shall:

- (a) Confirm that the final regulatory action has been taken in order to protect human health or the environment;
- (b) Establish that the final regulatory action has been taken as a consequence of a risk evaluation. This evaluation shall be based on a review of scientific data in the context of the conditions prevailing in the Party in question. For this purpose, the documentation provided shall demonstrate that:
  - (i) Data have been generated according to scientifically recognized methods;
  - (ii) Data reviews have been performed and documented according to generally recognized scientific principles and procedures;
  - (iii) The final regulatory action was based on a risk evaluation involving prevailing conditions within the Party taking the action;
- (c) Consider whether the final regulatory action provides a sufficiently broad basis to merit listing of the chemical in Annex III, by taking into account:
  - (i) Whether the final regulatory action led, or would be expected to lead, to a significant decrease in the quantity of the chemical used or the number of its uses;
  - (ii) Whether the final regulatory action led to an actual reduction of risk or would be expected to result in a significant reduction of risk for human health or the environment of the Party that submitted the notification;
  - (iii) Whether the considerations that led to the final regulatory action being taken are applicable only in a limited geographical area or in other limited circumstances;
  - (iv) Whether there is evidence of ongoing international trade in the chemical;
- (d) Take into account that intentional misuse is not in itself an adequate reason to list a chemical in Annex III.

Annex III

CHEMICALS SUBJECT TO THE PRIOR INFORMED CONSENT PROCEDURE

Chemical	Relevant CAS number (s)	Category
2, 4, 5 - T	93 - 76 - 5	Pesticide
Aldrin	309 - 00- 2	Pesticide
Captafol	2425 - 06 - 1	Pesticide
Chlordane	57 - 74 - 9	Pesticide
Chlordimeform	6164 - 98 - 3	Pesticide
Chlorobenzilate	510 - 15 - 6	Pesticide
DDT	50 - 29 - 3	Pesticide
Dieldrin	60 - 57 - 1	Pesticide
Dinoseb and dinoseb salts	88 - 85 - 7	Pesticide
1, 2 - dibromoethane (EDB)	106 - 93 - 4	Pesticide
Fluoroacetamide	640 - 19 - 7	Pesticide
HCH (mixed isomers)	608 - 73 - 1	Pesticide
Heptachlor	76 - 44 - 8	Pesticide
Hexachlorobenzene	118 - 74 - 1	Pesticide
Lindane	58 - 89 - 9	Pesticide
Mercury compounds, including inorganic mercury compounds, alkyl mercury compounds and alkyloxyalkyl and aryl mercury compounds		Pesticide
Chemical	Relevant CAS number (s)	Category
Pentachlorophenol	87 - 86 - 5	Pesticide
Monocrotophos (Soluble liquid formulations of the substance that exceed 600 g active ingredient/ l)	6923 - 22 - 4	Severely hazardous pesticide formulation

Methamidophos (Soluble liquid formulations of the substance that exceed 600 g active ingredient/ l)	10265 - 92 - 6	Severely hazardous pesticide formulation
Phosphamidon (Soluble liquid formulations of the substance that exceed 1000 g active ingredient/ l)	13171 - 21 - 6 (mixture, (E) & (Z) isomers) 23783 - 98 - 4 ((Z) - isomer) 297 - 99 - 4 ((E) - isomer)	Severely hazardous pesticide formulation
Methyl - parathion (emulsifiable concentrates (EC) with 19.5%, 40%, 50%, 60% active ingredient and dusts containing 1.5%, 2% and 3% active ingredient)	298 - 00 - 0	Severely hazardous pesticide formulation
Parathion (all formulations - aerosols, dustable powder (DP), emulsifiable concentrate (EC), granules (GR) and wettable powders (WP) - of this substance are included, except capsule suspensions (CS))	56 - 38 - 2	Severely hazardous pesticide formulation
Chemical	Relevant CAS number (s)	Category
Crocidolite	12001 - 28 - 4	Industrial
Polybrominated biphenyls (PBB)	36355 - 01 - 8 (hexa -) 27858 - 07 - 7 (octa -) 13654 - 09 - 6 (deca -)	Industrial
Polychlorinated biphenyls (PCB)	1336 - 36 - 3	Industrial
Polychlorinated terphenyls (PCT)	61788 - 33 - 8	Industrial
Tris (2,3 - dibromopropyl) phosphate	126 - 72 - 7	Industrial

Annex IV

INFORMATION AND CRITERIA FOR LISTING SEVERELY HAZARDOUS PESTICIDE FORMULATIONS IN ANNEX III

Part 1. Documentation required from a proposing Party

Proposals submitted pursuant to paragraph 1 of Article 6 shall include adequate documentation containing the following information:

- (a) Name of the hazardous pesticide formulation;
- (b) Name of the active ingredient or ingredients in the formulation;
- (c) Relative amount of each active ingredient in the formulation;
- (d) Type of formulation;
- (e) Trade names and names of the producers, if available;
- (f) Common and recognized patterns of use of the formulation within the proposing Party;
- (g) A clear description of incidents related to the problem, including the adverse effects and the way in which the formulation was used;
- (h) Any regulatory, administrative or other measure taken, or intended to be taken, by the proposing Party in response to such incidents.

Part 2. Information to be collected by the Secretariat

Pursuant to paragraph 3 of Article 6, the Secretariat shall collect relevant information relating to the formulation, including:

- (a) The physico-chemical, toxicological and ecotoxicological properties of the formulation;
- (b) The existence of handling or applicator restrictions in other States;
- (c) Information on incidents related to the formulation in other States;
- (d) Information submitted by other Parties, international organizations, non-governmental organizations or other relevant sources, whether national or international;
- (e) Risk and/or hazard evaluations, where available;
- (f) Indications, if available, of the extent of use of the formulation, such as the number of registrations or production or sales quantity;
- (g) Other formulations of the pesticide in question, and incidents, if any, relating to these formulations;
- (h) Alternative pest-control practices;
  - (i) Other information which the Chemical Review Committee may identify as relevant.

Part 3. Criteria for listing severely hazardous pesticide formulations in Annex III

In reviewing the proposals forwarded by the Secretariat pursuant to paragraph 5 of Article 6, the Chemical Review Committee shall take into account:

- (a) The reliability of the evidence indicating that use of the formulation, in accordance with common or recognized practices within the proposing Party, resulted in the reported incidents;

- (b) The relevance of such incidents to other States with similar climate, conditions and patterns of use of the formulation;
- (c) The existence of handling or applicator restrictions involving technology or techniques that may not be reasonably or widely applied in States lacking the necessary infrastructure;
- (d) The significance of reported effects in relation to the quantity of the formulation used;
- (e) That intentional misuse is not in itself an adequate reason to list a formulation in Annex III.

Annex V

INFORMATION REQUIREMENTS FOR EXPORT NOTIFICATION

1. Export notifications shall contain the following information:
  - (a) Name and address of the relevant designated national authorities of the exporting Party and the importing Party;
  - (b) Expected date of export to the importing Party;
  - (c) Name of the banned or severely restricted chemical and summary of the information specified in Annex I that is to be provided to the Secretariat in accordance with Article 5. Where more than one such chemical is included in a mixture or preparation, such information shall be provided for each chemical;
  - (d) A statement indicating, if known, the foreseen category of the chemical and its foreseen use within that category in the importing Party;
  - (e) Information on precautionary measures to reduce exposure to and emission of, the chemical;
  - (f) In case of a mixture or a preparation, the concentration of the banned or severely restricted chemical or chemicals in question;
  - (g) Name and address of the importer;
  - (h) Any additional information that is readily available to the relevant designated national authority of the exporting Party that would be of assistance to the designated national authority of the importing Party.
2. In addition to the information referred to in paragraph 1, the exporting Party shall provide such further information specified in Annex I as may be requested by the importing Party.

RC-1/3: Amendments to Annex III

The Conference of the Parties,

Noting with appreciation the work of the Intergovernmental Negotiating Committee and the interim Chemical Review Committee,

1. Decides to adopt, in accordance with the procedure laid down in article 8 and paragraph 5 of article 22 of the Rotterdam Convention, the amendments to Annex III set out in the annex to the present decision;
2. Decides that all the amendments shall enter into force on 1 February 2005, except for the amendments made by paragraph 1 (a) and (b) of the annex to the present decision, which shall enter into force on 1 January 2006.

Annex

Amendments to Annex III to the Rotterdam Convention

1. The following existing entries shall be deleted:

(a)	Monocrotophos (Soluble liquid formulations of the substance that exceed 600 g active ingredient/l)	6923-22-4	Severely hazardous pesticide formulation
(b)	Parathion (all formulations – aerosols, dustable powder (DP), emulsifiable concentrate (EC), granules (GR) and wettable powders (WP) – of this substance are included, except capsule suspensions (CS))	56-38-2	Severely hazardous pesticide formulation
(c)	Crocidolite	12001-28-4	Industrial

2. In the first column, the entry for “2,4,5-T” shall be replaced by “2,4,5-T and its salts and esters”.

3. The following entry shall be listed in the three columns after the entry for “Aldrin”:

Binapacryl	485-31-4	Pesticide
------------	----------	-----------

4. The following entry shall be listed in the three columns after the entry for “Dieldrin”:

Dinitro-ortho-cresol (DNOC)	534-52-1	Pesticide
and its salts (such as ammonium salt, potassium salt and sodium salt)	2980-64-5 5787-96-2 2312-76-7	

5. In the first column, the entry for “Dinoseb and dinoseb salts” shall be replaced by “Dinoseb and its salts and esters”.

6. The following entries shall be listed in the three columns after the entry for “1,2-dibromoethane”:

Ethylene dichloride	107-06-2	Pesticide
Ethylene oxide	75-21-8	Pesticide

7. The following entries shall be listed in the three columns after the entry for “Mercury compounds”:

Monocrotophos	6923-22-4	Pesticide
Parathion	56-38-2	Pesticide

8. In the first column, the entry for “Pentachlorophenol” shall be replaced by “Pentachlorophenol and its salts and esters”.

9. The following entries shall be listed in the three columns after the entry for “Pentachlorophenol”:

Toxaphene	8001-35-2	Pesticide
Dustable powder formulations containing a combination of:		Severely hazardous
– Benomyl at or above 7 per cent,	17804-35-2	pesticide
– Carbofuran at or above 10 per cent, and	1563-66-2	formulation
– Thiram at or above 15 per cent	137-26-8	

10. In the first column, the entry for “Methyl-parathion (emulsifiable concentrates (EC) with 19.5%, 40%, 50%, 60% active ingredient and dusts containing 1.5%, 2% and 3% active ingredient)” shall be replaced by “Methyl-parathion (emulsifiable concentrates (EC) at or above 19.5% active ingredient and dusts at or above 1.5% active ingredient)”.

11. The following entry shall be listed in the three columns after the entry for “Methyl-parathion”:

Asbestos:		
– Actinolite	77536-66-4	Industrial
– Anthophyllite	77536-67-5	Industrial
– Amosite	12172-73-5	Industrial
– Crocidolite	12001-28-4	Industrial
– Tremolite	77536-68-6	Industrial

12. The following entries shall be listed in the three columns after the entry for “Polychlorinated terphenyls”:

Tetraethyl lead	78-00-2	Industrial
Tetramethyl lead	75-74-1	Industrial

13. In the second column of the entry for “2,4,5-T”, “93-76-5” shall be replaced by “93-76-5*”; in the second column of the entry for “Dinoseb and dinoseb salts”, “88-85-7” shall be replaced by “88-85-7*”; in the second column of the entry for “Pentachlorophenol”, “87-86-5” shall be replaced by “87-86-5*”; and the following footnote shall be inserted at the end of Annex III:

* Only the CAS numbers of parent compounds are listed. For a list of other relevant CAS numbers, reference may be made to the relevant decision guidance document.

RC-1/11: Settlement of disputes

The Conference of the Parties,

Decides to adopt Annex VI to the Rotterdam Convention setting out the arbitration procedure for purposes of paragraph 2 (a) of article 20 of the Convention and the conciliation procedure for purposes of paragraph 6 of article 20 of the Convention, as contained in the annex to the present decision.

Annex VI

Settlement of disputes

A. Rules on arbitration

The arbitration procedure for purposes of paragraph 2 (a) of article 20 of the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade shall be as follows:

Article 1

1. A Party may initiate recourse to arbitration in accordance with article 20 of the Convention by written notification addressed to the other Party to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of the claim, together with any supporting documents, and shall state the subject matter for arbitration including, in particular, the articles of the Convention the interpretation or application of which are at issue.

2. The claimant Party shall notify the secretariat that the Parties are referring a dispute to arbitration pursuant to article 20. The written notification of the claimant Party shall be accompanied by the statement of claim and the supporting documents referred to in paragraph 1 above. The secretariat shall forward the information thus received to all Parties.

Article 2

1. In disputes between two Parties, an Arbitral Tribunal shall be established. It shall consist of three members.

2. Each of the Parties to the dispute shall appoint an arbitrator and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the President of the Tribunal. The President of the Tribunal shall not be a national of one of the Parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these Parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. In disputes between more than two Parties, Parties in the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement.

4. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

5. If the Parties do not agree on the subject matter of the dispute before the President of the Arbitral Tribunal is designated, the Arbitral Tribunal shall determine the subject matter.

Article 3

1. If one of the Parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the date on which the respondent Party receives the notification of the arbitration, the other Party may inform the Secretary-General of the United Nations who shall make the designation within a further two-month period.

2. If the President of the Arbitral Tribunal has not been designated within two months of the date of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of a Party, designate the President within a further two-month period.

Article 4

The Arbitral Tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of the Convention and international law.

Article 5

Unless the parties to the dispute agree otherwise, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 6

The Arbitral Tribunal may, at the request of one of the Parties, recommend essential interim measures of protection.

Article 7

The Parties to the dispute shall facilitate the work of the Arbitral Tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and
- (b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 8

The Parties and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the Arbitral Tribunal.

Article 9

Unless the Arbitral Tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the Tribunal shall be borne by the Parties to the dispute in equal shares. The Tribunal shall keep a record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the Parties.

Article 10

A Party that has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute which may be affected by the decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the Arbitral Tribunal.

Article 11

The Arbitral Tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.

Article 12

Decisions of the Arbitral Tribunal on both procedure and substance shall be taken by a majority vote of its members.

Article 13

1. If one of the Parties to the dispute does not appear before the Arbitral Tribunal or fails to defend its case, the other Party may request the Tribunal to continue the proceedings and to render its decision. Absence of a Party or failure of a Party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.
2. Before rendering its final decision, the Arbitral Tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

Article 14

The Arbitral Tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five more months.

Article 15

The final decision of the Arbitral Tribunal shall be confined to the subject matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the Tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the final decision.

Article 16

The award shall be binding on the parties to the dispute. The interpretation of the Convention given by the award shall also be binding upon a Party intervening under article 10 above insofar as it relates to matters in respect of which that Party intervened. The award shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

Article 17

Any controversy which may arise between those bound by the final decision in accordance with article 16 above, as regards the interpretation or manner of implementation of that decision, may be submitted by any of them for decision to the Arbitral Tribunal which rendered it.

B. Rules on conciliation

The conciliation procedure for purposes of paragraph 6 of article 20 of the Convention shall be as follows.

Article 1

1. A request by a party to a dispute to establish a conciliation commission in consequence of paragraph 6 of article 20 shall be addressed in writing to the Secretariat. The Secretariat shall forthwith inform all Parties accordingly.

2. The conciliation commission shall, unless the parties otherwise agree, be composed of five members, two appointed by each Party concerned and a President chosen jointly by those members.

Article 2

In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint their members of the commission jointly by agreement.

Article 3

If any appointments by the parties are not made within two months of the date of receipt by the Secretariat of the written request referred to in article 1, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by a party, make those appointments within a further two-month period.

Article 4

If the President of the conciliation commission has not been chosen within two months of the fourth member of the commission being appointed, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by a party, designate the President within a further two-month period.

Article 5

1. The conciliation commission shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, determine its own rules of procedure.
2. The parties and members of the commission are under an obligation to protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the commission.

Article 6

The conciliation commission shall take its decisions by a majority vote of its members.

Article 7

The conciliation commission shall render a report with recommendations for resolution of the dispute within twelve months of being established, which the parties shall consider in good faith.

Article 8

Any disagreement as to whether the conciliation commission has competence to consider a matter referred to it shall be decided by the commission.

Article 9

The costs of the Commission shall be borne by the parties to the dispute in shares agreed by them. The Commission shall keep the record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the parties.

ROTTERDAMSKA KONVENCIJA O POSTUPKU DAVANJA SAGLASNOSTI NA OSNOVU PRETHODNOG OBAVEŠTENJA ZA ODREĐENE OPASNE HEMIKALIJE I PESTICIDE U MEĐUNARODNOJ TRGOVINI

Strane ugovornice ove Konvencije,

Svesne štetnog uticaja po ljudsko zdravlje i životnu sredinu određenih opasnih hemikalija i pesticida u međunarodnoj trgovini,

Pozivajući se na značajne odredbe Deklaracije iz Ria o životnoj sredini i razvoju i poglavlje 19 Agende 21 koje se odnosi na "Pravilno po životnu sredinu rukovanje toksičnim hemikalijama, uključujući prevenciju protiv nelegalne međunarodne trgovine toksičnim i opasnim proizvodima",

Svesne aktivnosti Programa za životnu sredinu Ujedinjenih Nacija (United Nations Environment Programme- UNEP) i Organizacije Ujedinjenih Nacija za poljoprivredu i hranu (Food and Agriculture Organizations of the United Nations - FAO) u sprovođenju dobrovoljnog postupka davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja, kako je to dato u UNEP dopunjenom Londonskom priručniku za razmenu informacija o hemikalijama u međunarodnoj trgovini (u daljem tekstu: dopunjeni Londonski priručnik) i FAO Međunarodno uputstvo o distribuciji i upotrebi pesticida (u daljem tekstu: Međunarodno uputstvo),

Uzimajući u obzir okolnosti i određene potrebe zemalja u razvoju i zemalja čija je ekonomija u tranziciji, a posebno potrebu za ojačavanjem nacionalnih kapaciteta i kapaciteta za upravljanjem hemikalijama, uključujući transfer tehnologije, obezbeđujući finansijsku i tehničku pomoć i promovišući saradnju između strana ugovornica,

Prepoznajući specifične potrebe nekih zemalja za informacijama o tranzitu,

Prepoznajući da bi u svim zemljama trebalo promovisati dobru praksu u upravljanju hemikalijama, imajući u vidu, *između ostalog*, standarde na dobrovoljnoj osnovi ustanovljene u Međunarodnom uputstvu i UNEP Pravilnika o etici u međunarodnoj trgovini hemikalijama,

Sa željom da obezbede da su opasne hemikalije koje se izvoze sa njihovih teritorija, zapakovane i označene na način koji adekvatno štiti ljudsko zdravlje i životnu sredinu, dosledno principima dopunjenog Londonskog priručnika i Međunarodnog uputstva,

Priznajući da bi politike u oblasti trgovine i zaštite životne sredine trebalo da se međusobno pomažu radi postizanja održivog razvoja,

Naglašavajući da u ovoj Konvenciji neće postojati tumačenja koja na bilo koji način utiču na prava i obaveze strana ugovornica iz bilo kog postojećeg međunarodnog sporazuma koji se primenjuje na hemikalije u međunarodnoj trgovini ili na zaštitu životne sredine,

Čvrste u odluci da zaštite ljudsko zdravlje, uključujući zdravlje potrošača i radnika, i životnu sredinu od potencijalno štetnih efekata određenih opasnih hemikalija i pesticida u međunarodnoj trgovini,

Sporazumele su se:

Član 1.

Cilj

Cilj ove Konvencije je promovisanje podeljene odgovornosti i saradnje između strana ugovornica na polju međunarodne trgovine određenim opasnim hemikalijama da bi se zaštitilo ljudsko zdravlje i životna sredina od potencijalne štete i da bi se doprinelo korišćenju tih hemikalija na način koji je prihvatljiv za životnu sredinu, i to lakšim protokom informacija o njihovim karakteristikama, starajući se o procesu donošenja odluka na nacionalnom planu o uvozu i izvozu i prenošenju ovih odluka drugim stranama ugovornicama.

Član 2.

Definicije

Za potrebe ove Konvencije :

- (a) "Hemikalija" označava supstancu kao samu ili u smeši ili u preparatu, proizvedenu ili dobijenu iz prirode, ne uključujući žive organizme. Ona se sastoji iz sledećih kategorija: pesticidi (uključujući izuzetno opasne formulacije pesticida) i industrijske hemikalije;
- (b) "Zabranjena hemikalija" podrazumeva hemikaliju čije su sve upotrebe u okviru jedne ili više kategorija zabranjene konačnim regulativnim postupkom, u cilju zaštite ljudskog zdravlja ili životne sredine. Zabranjena hemikalija je i hemikalija za koju nije data saglasnost za prvo korišćenje, ili ju je industrija povukala sa domaćeg tržišta ili je povučen zahtev za dobijanje saglasnosti a za takve postupke postoji jasan dokaz da su preduzeti u cilju zaštite ljudskog zdravlja i životne sredine;
- (c) "Strogo ograničena hemikalija" označava hemikaliju čije su praktično sve upotrebe u okviru jedne ili više kategorija zabranjene konačnim regulativnim postupkom u cilju zaštite ljudskog zdravlja i životne sredine, ali čija je upotreba u određene specifične svrhe dozvoljena. Strogo ograničena hemikalija je i hemikalija za koju nije data saglasnost za skoro sve upotrebe ili ju je industrija povukala sa domaćeg tržišta ili je povučen zahtev za dobijanje saglasnosti i da za takve postupke postoji jasan dokaz da su preduzeti u cilju zaštite ljudskog zdravlja i životne sredine;
- (d) "Izuzetno opasna formulacija pesticida" podrazumeva hemikaliju formulisanu za upotrebu u obliku pesticida koja značajno utiče na zdravlje ili životnu sredinu a čiji su efekti primetni u uslovima upotrebe u okviru kratkog vremenskog perioda posle pojedinačne ili višestruke izloženosti;
- (e) "Konačan regulativni postupak" podrazumeva postupak koji preduzima strana ugovornica, posle koga se ne zahteva naredni regulativni postupak iste te strane ugovornice, a čija je svrha zabrana ili strogo ograničavanje hemikalije;
- (f) "Izvoz" i "Uvoz" podrazumevaju, promet hemikalije između strana ugovornica, ali isključuju uobičajene tranzitne radnje;
- (g) "Strana ugovornica" označava državu ili organizaciju regionalno ekonomske integracije koja je pristala da se obaveže ovom Konvencijom i za koju je Konvencija na snazi;
- (h) "Organizacija regionalno ekonomske integracije" podrazumeva organizaciju koju sačinjavaju suverene države određenog regiona a kojoj su države članice prenele nadležnost u pogledu pitanja koja su predmet ove Konvencije i koja je ovlašćena da, u skladu sa internim postupcima, potpiše, ratifikuje, prihvati, odobri i pristane na ovu Konvenciju;

- (i) "Komitet za pregled hemikalije" predstavlja pomoćno telo prema stavu 6. člana 18.

Član 3.

Obim Konvencije

1. Ova Konvencija se primenjuje na:
  - (a) Zabranjene ili strogo ograničene hemikalije; i
  - (b) Izuzetno opasne formulacije pesticida.
2. Ova Konvencija se ne primenjuje na:
  - (a) Opojne droge i psihotropne supstance;
  - (b) Radioaktivne materije;
  - (c) Otpad;
  - (d) Hemijsko oružje;
  - (e) Lekove koji se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini;
  - (f) Hemikalije koje se koriste kao aditivi hrane;
  - (g) Hranu;
  - (h) Hemikalije u takvim količinama koje verovatno ne utiču na ljudsko zdravlje pod uslovom da se uvoze:
    - (i) za istraživanje ili analize; ili
    - (ii) od strane pojedinca za vlastitu upotrebu u količinama koje su razumne za takvu upotrebu.

Član 4.

Određeni nadležni organ

1. Svaka strana ugovornica će odrediti jedan ili više nadležnih organa koji su ovlašćeni da je zastupaju u izvršavanju administrativnih postupaka koji su predmet ove Konvencije.
2. Svaka strana ugovornica osiguraće da takav organ ili organi imaju dovoljno sredstava za efikasno obavljanje zadatka.
3. Svaka strana ugovornica, ne kasnije od datuma stupanja na snagu ove Konvencije za tu stranu ugovornicu, obaveštava Sekretarijat o imenu i adresi tog ili tih organa. Ona odmah obaveštava Sekretarijat o bilo kakvoj izmeni imena ili adrese takvog ili takvih organa.
4. Sekretarijat će odmah informisati strane ugovornice o primljenom obaveštenju iz stava 3.

Član 5.

Postupci za zabranjene ili strogo ograničene hemikalije

1. Svaka strana ugovornica koja je usvojila konačan regulativni postupak obaveštava, u pismenoj formi, o tome Sekretarijat. Obaveštenje će biti sačinjeno u najkraćem roku, a u svakom slučaju ne kasnije od devedeset dana od datuma stupanja na snagu konačnog regulativnog postupka i to obaveštenje sadrži raspoložive informacije iz Aneksa I.
2. Svaka strana ugovornica će, datumom stupanja na snagu ove Konvencije za tu stranu ugovornicu, obavestiti Sekretarijat, u pismenoj formi, o svojim

konačnim regulativnim postupcima na snazi, osim ako strana ugovornica nije podnela obaveštenja o finalnim regulativnim postupcima u okviru dopunjenog Londonskog priručnika ili Međunarodnog uputstva i tada ne mora ponovo podnositi obaveštenja.

3. Sekretarijat u najkraćem roku, a najkasnije šest meseci od prijema obaveštenja iz st. 1. i 2. potvrđuje da li obaveštenje sadrži informacije koje su predmet Aneksa I. Ukoliko obaveštenje sadrži zahtevane informacije, Sekretarijat odmah prosleđuje stranama ugovornicama sažetak primljenih informacija. Ukoliko obaveštenje ne sadrži zahtevane informacije, Sekretarijat o tome obaveštava stranu ugovornicu koja je podnela obaveštenje.
4. Sekretarijat svakih šest meseci prosleđuje stranama ugovornicama pregled informacija primljenih na osnovu st. 1. i 2. uključujući i informacije iz obaveštenja koja ne sadrže sve informacije iz Aneksa I.
5. Kada je Sekretarijat, od najmanje dva regiona određena na Konferenciji strana ugovornica (PIC regioni) primio bar jedno obaveštenje za određene hemikalije u kome je potvrđeno da ispunjava uslove iz Aneksa I, to obaveštenje prosleđuje Komitetu za pregled hemikalije. Sastav PIC regiona biće određen jednoglasno, odlukom strana ugovornica, na prvom sastanku Konferencije strana ugovornica.
6. Komitet za pregled hemikalije ponovo pregleda da li su informacije iz obaveštenja u skladu sa kriterijumima iz Aneksa II i preporučuje Konferenciji strana ugovornica da tu hemikaliju svrsta u postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja i unese u spisak iz Aneksa III.

Član 6.

Postupci za izuzetno opasne formulacije pesticida

1. Bilo koja strana ugovornica, koja je zemlja u razvoju ili zemlja čija je ekonomija u tranziciji i koja se suočava sa problemima koji su prouzrokovani izuzetno opasnom formulacijom pesticida pod uslovima upotrebe koji važe na njenoj teritoriji, može predložiti Sekretarijatu unošenje u spisak iz Aneksa III izuzetno opasne formulacije pesticida. Prilikom podnošenja predloga strana ugovornica može se pozvati na tehničku ekspertizu iz relevantnog izvora. Predlog sadrži informacije koje su predmet I dela Aneksa IV.
2. Sekretarijat, u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju ne kasnije od šest meseci po prijemu predloga iz stava 1. potvrđuje da li predlog sadrži informacije koje su predmet prvog dela Aneksa IV. Ukoliko predlog sadrži tražene informacije, Sekretarijat odmah prosleđuje stranama ugovornicama rezime primljenih informacija. Ukoliko predlog ne sadrži tražene informacije, Sekretarijat u skladu s tim, informiše stranu ugovornicu koja je dala predlog.
3. Sekretarijat prikuplja dodatne informacije iz dela 2 Aneksa IV koje se odnose na predlog iz stava 2.
4. Kada se ispune uslovi iz st. 2. i 3. za određene izuzetno opasne formulacije pesticida, Sekretarijat prosleđuje Komitetu za pregled hemikalije predlog i informacije koje se odnose na taj predlog.
5. Komitet za pregled hemikalija pregleda informacije iz predloga i dodatno prikupljene informacije i, u skladu sa kriterijumima iz dela 3 Aneksa IV,

preporučuje Konferenciji strana ugovornica da ta izuzetno opasna formulacija pesticida može biti predmet postupka davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja i da je, u skladu s tim, treba uneti u spisak iz Aneksa III.

Član 7.

Unošenje hemikalija u spisak Aneksa III

1. Za svaku hemikaliju koju Komitet za pregled hemikalija predloži za unošenje u spisak Aneksa III, priprema nacrt uputstva o donošenju odluke. To uputstvo treba da sadrži najmanje informacije iz Aneksa I, a za određene slučajeve iz Aneksa IV, kao i informacije o upotrebi hemikalije u drugoj kategoriji osim kategorije na koju se primenjuje konačni regulativni postupak.
2. Preporuka iz stava 1. zajedno sa nacrtom uputstva o donošenju odluke prosleđuje se Konferenciji strana ugovornica. Konferencija strana ugovornica odlučuje da li hemikalija treba da bude predmet postupka davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja i da se u skladu s tim unese u spisak Aneksa III i usvaja uputstvo o donošenju odluke.
3. Kada je Konferencija strana ugovornica donela odluku o unošenju u spisak Aneksa III i usvojila uputstvo o donošenju odluke, Sekretarijat odmah prosleđuje ovu informaciju svim stranama ugovornicama.

Član 8.

Hemikalije u dobrovoljnom postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja

Za svaku hemikaliju, osim hemikalije unete u spisak iz Aneksa III, koja je uključena u dobrovoljni postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja pre datuma prvog sastanka Konferencije strana ugovornica, Konferencija strana ugovornica na tom sastanku odlučuje da unese u spisak Aneksa III, pod uslovom da su svi uslovi za unošenje u spisak tog Aneksa ispunjeni.

Član 9.

Brisanje hemikalija iz Aneksa III

1. Ako strana ugovornica dostavi Sekretarijatu informaciju koja nije bila dostupna u vreme donošenja odluke o unosu hemikalije u spisak Aneksa III a ta informacija ukazuje da unošenje te hemikalije u spisak nije opravdavano uzimajući u obzir kriterijume iz Aneksa II ili, u pojedinim slučajevima, iz Aneksa IV, Sekretarijat prosleđuje tu informaciju Komitetu za pregled hemikalije.
2. Komitet za pregled hemikalije razmatra primljenu informaciju iz stava 1. Za svaku hemikaliju čije brisanje iz Aneksa III Komitet za pregled hemikalija preporučuje, u skladu sa relevantnim kriterijumima iz Aneksa II, ili u pojedinom slučaju iz Aneksa IV, ovaj Komitet priprema korigovan nacrt uputstva o donošenju odluke.
3. Preporuka iz stava 2. dostavlja se Konferenciji strana ugovornica zajedno sa korigovanim nacrtom uputstva o donošenju odluke. Konferencija strana ugovornica odlučuje o brisanju hemikalija iz Aneksa III i usvajanju korigovanog nacrtu uputstva o donošenju odluke.
4. Kada Konferencija strana ugovornica donese odluku o brisanju hemikalije iz Aneksa III i usvoji korigovno uputstvo o donošenju odluke, Sekretarijat odmah dostavlja ovu informaciju stranama ugovornicama.

Član 10.

Obaveze u pogledu uvoza hemikalija sa spiska Aneksa III

1. Svaka strana ugovornica primenjuje odgovarajuće zakonodavne i administrativne mere da bi obezbedila pravovremene odluke o uvozu hemikalija sa spiska Aneksa III.
2. Svaka strana ugovornica prosleđuje odgovor o budućem uvozu predmetne hemikalije Sekretarijatu u najkraćem mogućem roku, a najkasnije devet meseci od datuma dostavljanja uputstva o donošenju odluke iz stava 3. člana 7. Ako strana ugovornica izmeni ovaj odgovor, odmah ga dostavlja Sekretarijatu.
3. Sekretarijat, po isteku roka iz stava 2. dostavlja zahtev strani ugovornici koja nije dostavila odgovor. U slučaju da strana ugovornica nije u mogućnosti da pripremi odgovor, Sekretarijat, ako je moguće, pomaže toj strani ugovornici da pripremi odgovor u roku propisanom u poslednjoj rečenici stava 2. člana 11.
4. Odgovor iz stava 2. sadrži ili:
  - (a) Konačnu odluku, shodno zakonodavnim i administrativnim merama o:
    - (i) pristanku na uvoz;
    - (ii) nepristanku na uvoz; ili
    - (iii) pristanku na uvoz samo pod posebnim uslovima; ili
  - (b) Privremeni odgovor, koji može sadržati:
    - (i) privremenu odluku o pristanku na uvoz, sa ili bez posebnih uslova, ili o privremenom nepristanku na uvoz;
    - (ii) izjavu da je konačna odluka u fazi aktivnog razmatranja;
    - (iii) zahtev za daljim informacijama Sekretarijatu ili strani ugovornici koja je obavestila o konačnom regulativnom postupku ;
    - (iv) zahtev Sekretarijatu za pomoć u proceni hemikalije.
5. Odgovor iz alineje (a) i (b) stava 4. odnose se na kategoriju ili kategorije navedene za hemikaliju u Aneksu III.
6. Uz konačnu odluku dostavlja se opis zakonodavnih i administrativnih mera na kojima je ta odluka zasnovana.
7. Svaka strana ugovornica prosleđuje Sekretarijatu, najkasnije do datuma stupanja na snagu ove Konvencije za tu stranu ugovornicu, odgovore za svaku hemikaliju sa spiska Aneksa III. Strana ugovornica koja je dostavila takve odgovore u skladu sa dopunjenim Londonskim priručnikom ili Međunarodnim uputstvom te odgovore ne mora ponovo da dostavi.
8. Svaka strana ugovornica svoje odgovore iz ovog člana čini dostupnim svim zainteresovanim pod njenom jurisdikcijom, a u skladu sa svojim zakonodavnim ili administrativnim merama.
9. Strana ugovornica koja, shodno st. 2. i 4. ovog člana i stavom 2. člana 11. odluči da ne pristane na uvoz hemikalije ili da pristane na njen uvoz samo pod određenim uslovima, ukoliko to već nije učinila, u isto vreme zabranjuje ili propisuje određene uslove za:
  - (a) svaki uvoz hemikalije; i

- (b) domaću proizvodnju hemikalije za domaću upotrebu.
10. Sekretarijat, svakih šest meseci, informiše sve strane ugovornice o primljenim odgovorima. Takva informacija sadrži opis zakonodavnih ili administrativnih mera na kojima se zasniva odluka, ako su dostupne. Sekretarijat uz to informiše strane ugovornice o svakom propustu u dostavljanju odgovora.

Član 11.

Obaveze u pogledu izvoza hemikalija sa spiska Aneksa III

1. Svaka strana ugovornica izvoznik:
  - (a) Implementira odgovarajuće zakonodavne ili administrativne mere da bi odgovore dostavljene od Sekretarijata u skladu sa stavom 10. člana 10. prenela onima koji su pod njenom jurisdikcijom;
  - (b) Preduzima odgovarajuće zakonodavne ili administrativne mere da bi obezbedila da se izvoznici pod njenom jurisdikcijom povinuju odlukama iz svakog odgovora, najkasnije šest meseci od datuma prvog obaveštenja Sekretarijata stranama ugovornicama o takvom odgovoru, a u skladu sa stavom 10. člana 10;
  - (c) Savetuje i pruža pomoć stranama ugovornicama uvoznicima na njihov zahtev u pogledu:
    - (i) pribavljanja daljih informacija u cilju pomoći radi preduzimanja aktivnosti u skladu sa stavom 4. člana 10. i stavom 2. (c) niže navedenom; i
    - (ii) jačanja njihovih kapaciteta i mogućnosti da bezbedno upravljaju hemikalijama u toku njihovog veka trajanja.
2. Svaka strana ugovornica stara se da se svaka hemikalija sa spiska Aneksa III ne izvozi sa njene teritorije, strani ugovornici uvoznici koja je u izuzetnim okolnostima propustila da prosledi odgovor ili je prosledila privremeni odgovor koji ne sadrži privremenu odluku, osim u slučajevima:
  - (a) hemikalije koja je, u vreme uvoza, registrovana kao hemikalija kod strane ugovornice uvoznika; ili
  - (b) hemikalije za koju postoji dokaz da je prethodno upotrebljavana ili, uvezena u stranu ugovornicu uvoznika i za koju nije preduzet ni jedan regulativni postupak da bi se sprečila njena upotreba; ili
  - (c) izričitog pristanka na uvoz koji je tražen i koji je izvoznik primio preko određenog (imenovanog) nadležnog organa strane ugovornice uvoznika. Strana ugovornica uvoznik će odgovoriti na takav zahtev u roku od šezdeset dana i bez odlaganja će obavestiti Sekretarijat o svojoj odluci.

Obaveze strana ugovornica izvoznika iz ovog stava primenjuju se po isteku roka od šest meseci od datuma kada Sekretarijat prvi put obavesti strane ugovornice u skladu sa stavom 10. člana 10. da je strana ugovornica propustila da podnese odgovor ili je podnela privremeni odgovor koji ne sadrži privremenu odluku, a ta obaveza se primenjuje godinu dana.

Član 12.

Obaveštenje o izvozu

1. Kada se hemikalija koja je zabranjena ili strogo ograničena u jednoj strani ugovornici izvozi sa njene teritorije, ta strana ugovornica obezbediće

strani ugovornici uvozniku obaveštenje o izvozu. Obaveštenje o izvozu sadrži informacije iz Aneksa V.

2. Obaveštenje o izvozu dostavlja se za datu hemikaliju pre prvog izvoza, po usvajanju odgovarajućeg konačnog regulativnog postupka. Nakon toga, obaveštenje o izvozu se dostavlja pre prvog izvoza u svakoj kalendarskoj godini. Od zahteva za obaveštenjem pre izvoza može odustati imenovani nadležni organ strane ugovornice uvoznika.
3. Strana ugovornica izvoznik obezbeđuje ažurirano obaveštenje o izvozu po usvajanju konačnog regulativnog postupka a kojim se vrše značajne izmene u pogledu zabrane ili strogog ograničenja te hemikalije.
4. Strana ugovornica uvoznik potvrđuje prijem prvog obaveštenja o izvozu koji joj je dostavljen po usvajanju konačnog regulativnog postupka. Ako strana ugovornica izvoznik ne primi potvrdu u roku od trideset dana od dana dostavljanja obaveštenja o izvozu, ta strana ugovornica dostavlja drugo obaveštenje. Strana ugovornica izvoznik ulaže razumne napore da obezbedi da strana ugovornica uvoznik primi drugo obaveštenje.
5. Obaveze strane ugovornice iz stava 1. prestaju kada:
  - (a) je hemikalija uneta u spisak Aneksa III,
  - (b) strana ugovornica uvoznik dostavi odgovor Sekretarijatu za tu hemikaliju u skladu sa stavom 2. člana 10; i
  - (c) Sekretarijat dostavi odgovor stranama ugovornicama u skladu sa stavom 10. člana 10.

Član 13.

Informacije koje se dostavljaju uz izvezene hemikalije

1. Konferencija strana ugovornica podstiče Svetsku carinsku organizaciju da uvede Usaglašen sistem tarifnih brojeva za hemikalije ili grupe hemikalija sa spiska Aneksa III. Svaka strana ugovornica zahteva da, svaki put kada je šifra uvedena za određenu hemikaliju, otpremna dokumentacija pri izvozu za tu hemikaliju sadrži tu šifru.
2. Ne dirajući u zahteve strane ugovornice uvoznika, svaka strana ugovornica zahteva da hemikalije sa spiska Aneksa III, kao i za hemikalije koje su zabranjene ili strogo ograničene na njenoj teritoriji, prilikom izvoza budu obeležene na način koji će obezbediti adekvatne informacije o riziku i/ili opasnosti po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu, u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima.
3. Ne dirajući u zahteve strane ugovornice uvoznika, svaka strana ugovornica može zahtevati da hemikalije koje su obeležene u skladu sa uticajem te hemikalije na ljudsko zdravlje ili životnu sredinu na njenoj teritoriji, kada se izvoze budu obeležene tako da se obezbede adekvatne informacije o riziku i/ili opasnosti po ljudsko zdravlje i životnu sredinu, u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima.
4. Za hemikalije iz stava 2. koje se koriste u profesionalne svrhe, svaka strana ugovornica uvoznik zahteva da se svakom uvozniku dostavi bezbednosni list sačinjen u skladu sa međunarodno priznatim formatom kao i da sadrži najnovije raspoložive informacije.
5. Na etiketi i bezbednosnom listu informacija treba da bude, ukoliko je to izvodljivo, na jednom ili više službenih jezika strane ugovornice uvoznika.

Član 14.

Razmena informacija

1. Svaka strana ugovornica, ako je to moguće i u skladu sa ciljem ove Konvencije, olakšava:
  - (a) Razmenu naučnih, tehničkih, ekonomskih i pravnih informacija po pitanju hemikalija iz ove Konvencije, uključujući toksikološke, ekotoksikološke i informacije o bezbednosti;
  - (b) Pristup javno dostupnim informacijama o domaćim regulativnim postupcima bitnim za ciljeve ove Konvencije; i
  - (c) Pristup informacijama drugim stranama ugovornicama, direktno ili preko Sekretarijata, o domaćim regulativnim postupcima kojim se u značajnoj meri ograničavaju jedna ili više upotreba hemikalije, gde je to pogodno.
2. Strane ugovornice koje razmenjuju informacije u skladu sa ovom Konvencijom, štite poverljive informacije kako se dogovore.
3. Sledeće informacije ne smatraju se poverljivim u skladu sa ovom Konvencijom:
  - (a) Informacije iz Aneksa I i IV, podnete u skladu sa čl. 4. i 5;
  - (b) Informacije koje sadrži bezbednosni list iz stava 4. člana 13;
  - (c) Istek roka upotrebe hemikalije;
  - (d) Informacije o merama predostrožnosti, uključujući klasifikaciju opasnosti, riziku i relevantan savet o bezbednosti; i
  - (e) Sažetak toksikoloških i ekotoksikoloških ispitivanja.
4. Datum proizvodnje hemikalije, se u glavnom, u skladu sa ovom Konvencijom neće smatrati poverljivim.
5. Svaka strana ugovornica koja zahteva informacije o tranzitu hemikalija sa spiska Aneksa III preko svoje teritorije, o toj potrebi obaveštava Sekretarijat, koji tu informaciju dostavlja drugim stranama ugovornicama.

Član 15.

Implementacija Konvencije

1. Svaka strana ugovornica preduzima neophodne mere za uspostavljanje i jačanje svoje nacionalne infrastrukture i institucija za efikasnu implementaciju ove Konvencije. Ove mere mogu biti usvajanje ili dopuna nacionalnih zakonodavnih ili administrativnih mera kao i:
  - (a) uspostavljanje nacionalnih registara i baza podataka koje sadrže informacije o bezbednosti hemikalija;
  - (b) podsticanje inicijativa industrije za unapređenje hemijske bezbednosti; i
  - (c) promovisanje dobrovoljnih sporazuma iz člana 16.
2. Svaka strana ugovornica obezbeđuje, u najvećoj mogućoj meri, da javnost ima odgovarajući pristup informacijama za rukovanje sa hemikalijom i upravljanje udesom kao i informacije o alternativama koje su bezbednije po ljudsko zdravlje i životnu sredinu od hemikalija sa spiska Aneksa III.

3. Svaka strana ugovornica slaže se da sarađuje direktno ili, gde je to pogodno, preko nadležnih međunarodnih organizacija, u implementaciji ove Konvencije na subregionalnim, regionalnim i globalnim nivoima.
4. Ništa u ovoj Konvenciji se neće interpretirati u smislu ograničavanja strana ugovornica da preduzmu postupak koji u većoj meri štiti ljudsko zdravlje i životnu sredinu od onoga koji predviđa ova Konvencija, pod uslovom da je takav postupak dosledan odredbama ove Konvencije i u skladu sa međunarodnim pravom.

Član 16.

Tehnička pomoć

Imajući u vidu potrebe zemalja u razvoju i zemalja sa ekonomijama u tranziciji, strane ugovornice sarađuju u promociji tehničke pomoći za razvoj infrastrukture i kapaciteta neophodnih za upravljanje hemikalijama radi implementacije ove Konvencije. Strane ugovornice sa unapređenim programom regulisanja hemikalija treba da obezbede tehničku pomoć, uključujući obuku, drugim stranama ugovornicama za razvoj njihove infrastrukture i kapaciteta za upravljanje hemikalijama kroz celokupan vek trajanja hemikalija.

Član 17.

Nepridržavanje

Konferencija strana ugovornica u najkraćem mogućem roku razvije i odobri postupke i institucionalne mehanizme za odlučivanje o nepridržavanju odredbi ove Konvencije i za postupanje prema stranama ugovornicama za koje se utvrdi da ih se ne pridržavaju.

Član 18.

Konferencija strana ugovornica

1. Ovim je ustanovljena Konferencija strana ugovornica.
2. Prvi sastanak Konferencije strana ugovornica saziva zajedno izvršni direktor UNEP-a i generalni direktor FAO-a, najkasnije godinu dana od dana stupanja na snagu ove Konvencije. Redovni sastanci Konferencije strana ugovornica održaće se u pravilnim intervalima koje određuje Konferencija.
3. Vanredni sastanci Konferencije strana ugovornica održavaju se kad Konferencija smatra da su neophodni ili po pismenom zahtevu strane ugovornice ako je podržan od najmanje jedne trećine strana ugovornica.
4. Konferencija strana ugovornica na svom prvom sastanku jednoglasno dogovara poslovnik o radu i finansijska pravila za Konferenciju strana ugovornica i za druga pomoćna tela, kao i odredbe o finansiranju rada Sekretarijata.
5. Konferencija strana ugovornica kontinuirano preispituje i procenjuje implementaciju ove Konvencije. Ona obavlja Konvencijom dodeljene funkcije i to:
  - (a) Na osnovu zahteva iz niže navedenog stava 6. osniva takva pomoćna tela za koja smatra da su neophodna za implementaciju Konvencije.
  - (b) Sarađuje, gde je to odgovarajuće, sa nadležnim međunarodnim organizacijama i međuvladinim i nevladinim telima; i

- (c) Razmatra i preuzima dodatne postupke koji se mogu pokazati neophodnim za postizanje ciljeva ove Konvencije.
6. Na svom prvom sastanku Konferencija strana ugovornica osniva pomoćno telo, Komitet za pregled hemikalija, radi obavljanja funkcija koje su Konvencijom dodeljene tom telu. U tom smislu:
- (a) Članove Komiteta za pregled hemikalija imenuje Konferencija strana ugovornica. Komitet se sastoji iz ograničenog broja od vlada određenih stručnjaka za upravljanje hemikalijama. Članovi komiteta imenuju se na osnovu pravične geografske raspodeljenosti, obezbeđujući ravnotežu između razvijenih strana ugovornica i strana ugovornica u razvoju;
  - (b) Konferencija strana ugovornica odlučuje o zadacima, organizaciji i funkcionisanju Komiteta;
  - (c) Komitet ulaže sve napore da svoje preporuke izgleda jednoglasno. Ako su iscrpljeni svi naponi za jednoglasno donošenje odluka a to nije postignuto, preporuke se usvajaju dvotrećinskom većinom članova prisutnih na glasanju.
7. Ujedinjene Nacije, njene specijalizovane službe i Međunarodna agencija za atomsku energiju kao i bilo koja država koja nije strana ugovornica ove Konvencije, može prisustvovati sastancima Konferencije strana ugovornica kao posmatrač. Bilo koje telo ili agencija, nacionalna ili međunarodna, vladina ili nevladina, kvalifikovana za pitanja koja su predmet Konvencije, i koje je obavestilo Sekretarijat o svojoj želji da prisustvuju sastancima Konferencije strana ugovornica kao posmatrač, može prisustvovati ukoliko najmanje jedna trećina strana ugovornica ne uloži prigovor. Prijem i učešće posmatrača određuje se u poslovniku o radu koji usvaja Konferencija strana ugovornica.

Član 19.

Sekretarijat

1. Ovim se osniva Sekretarijat.
2. Dužnosti Sekretarijata su sledeće:
  - (a) stara se o sastancima Konferencije strana ugovornica i njenih pomoćnih tela i obezbeđuje zahtevane usluge;
  - (b) po zahtevu, olakšava pružanje pomoći stranama ugovornicama u implementaciji ove Konvencije, naročito stranama ugovornicama u razvoju i stranama ugovornicama sa ekonomijom u tranziciji.
  - (c) obezbeđuje neophodnu koordinaciju sa sekretarijatima drugih relevantnih međunarodnih tela;
  - (d) na osnovu uputstava Konferencije strana ugovornica, stupa u takve administrativne i ugovorne aranžmane koji su neophodni za ispunjavanje njegovih dužnosti; i
  - (e) obavlja druge poslove Sekretarijata predviđene ovom Konvencijom kao i druge poslove koje mu odredi Konferencija strana ugovornica.
3. Poslove Sekretarijata ove Konvencije zajednički sprovodi izvršni direktor UNEP-a i generalni direktor FAO-a, na način kako se međusobno dogovore i odobren od Konferencije strana ugovornica.

4. Konferencija strana ugovornica može odlučiti, tročetvrtinskom većinom strana ugovornica koje su prisutne i glasaju, da poveri poslove sekretarijata jednoj ili više nadležnih međunarodnih organizacija ukoliko smatra da te poslove Sekretarijat ne obavlja na odgovarajući način.

Član 20.

Rešavanje sporova

1. Strane ugovornice izmiruju međusobne sporove u vezi sa interpretacijom ili primenom ove Konvencije pregovorima ili na drugi sporazumni način po vlastitom izboru.
2. Prilikom ratifikovanja, prihvatanja, odobravanja ili slaganja sa ovom Konvencijom, ili u bilo kom momentu posle toga, strana ugovornica koja nije organizacija regionalno ekonomske integracije može izjaviti u pismenoj formi depozitaru da, u pogledu bilo kog spora u vezi interpretacije ili primene ove konvencije, ona priznaje jedan ili oba sledeća načina rešavanja spora kao obavezujuću sa svakom stranom ugovornicom koja prihvata istu obavezu:
  - (a) arbitražu u skladu sa postupcima koje će usvojiti Konferencija strana ugovornica aneksom u što kraćem mogućem roku; i
  - (b) pokretanje spora pred Međunarodni sud pravde.
3. Strana ugovornica koja je organizacija regionalno ekonomske integracije može sačiniti deklaraciju sa sličnim efektom u pogledu arbitraže saglasno sa postupkom iz stava 2(a).
4. Deklaracija iz stava 2. ostaje na snazi do njenog prestanka važenja u skladu sa uslovima utvrđenim u deklaraciji ili tri meseca od dana pismenog obaveštenja o njenom opozivu uloženog kod depozitara.
5. Prestanak važenja deklaracije, obaveštenje o opozivu i nova deklaracija neće ni na koji način uticati na nerešene postupke pred arbitražnim tribunalom ili Međunarodnim sudom pravde osim ako se strane u sporu ne dogovore drugačije.
6. Ukoliko strane u sporu nisu prihvatile isti ili bilo koji postupak iz stava 2. i ukoliko ne mogu da reše spor u roku od dvanaest meseci od dana dostavljanja obaveštenja jedne strane drugoj o postojanju međusobnog spora, spor će se predati komisiji za poravnanje po zahtevu bilo koje strane koja je u sporu. Dodatni postupci u vezi komisije za poravnanje biće uključeni u aneks koji će usvojiti Konferencija strana ugovornica najkasnije na drugom sastanku.

Član 21.

Dopune Konvencije

1. Dopune ove Konvencije može predložiti bilo koja strana ugovornica.
2. Dopune ove Konvencije usvajaju se na sastanku Konferencije strana ugovornica. Tekst predložene dopune Sekretarijat dostavlja stranama ugovornicama najkasnije šest meseci od dana održavanja sastanka na kom je predloženo usvajanje te dopune. Sekretarijat takođe prosleđuje predloženu dopunu potpisnicima ove Konvencije i depozitaru radi obaveštenja.
3. Strane ugovornice uložiće sve napore da se postigne jednoglasni sporazum o predloženoj dopuni ove Konvencije. Ukoliko su svi naponi za usvajanje dopune konsenzusom učinjeni a on nije postignut, dopuna će, u

krajnjem slučaju biti usvojena tročetvrtinskom većinom glasova strana ugovornica koje su prisutne i glasaju na sastanku.

4. Depozitar prosleđuje dopunu svim stranama ugovornicama na ratifikaciju, prihvatanje ili odobrenje.
5. Ratifikacija, prihvatanje ili odobrenje dopune dostavlja se depozitaru u pismenoj formi. Dopuna usvojena u skladu sa stavom 3. stupa na snagu za strane ugovornice koje su je prihvatile devedesetog dana od datuma ulaganja instrumenata o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju od najmanje tričetvrtine strana ugovornica. Posle toga, dopuna stupa na snagu za strane ugovornice devedesetog dana od dana kada je ta strana ugovornica uložila svoje instrumente o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju dopune.

Član 22.

Usvajanje i dopuna aneksa

1. Aneksi ove Konvencije predstavljaju integralni deo Konvencije i, ukoliko se izričito ne odredi drugačije, pozivanje na ovu Konvenciju predstavlja i pozivanje na anekse.
2. Sadržaj aneksa ograničen je na proceduralna, naučna, tehnička ili administrativna pitanja.
3. Sledeća procedura se primenjuje na predlog, usvajanje i stupanje na snagu dodatnih aneksa ove Konvencije:
  - (a) Dodatni aneksi se predlažu i usvajaju u skladu sa procedurom iz st. 1, 2. i 3. člana 21;
  - (b) Strana ugovornica koja ne može da prihvati dodatni aneks o tome obaveštava depozitara u pismenoj formi, u roku od godinu dana od datuma dostavljanja usvojenog dodatnog aneksa od strane depozitara. Depozitar bez odlaganja obaveštava sve strane ugovornice o primljenom obaveštenju. Strana ugovornica može u bilo kom momentu povući prethodno obaveštenje o neprihvatanju dodatnog aneksa i aneks će odmah potom stupiti na snagu za tu stranu ugovornicu koja je predmet dole iznetog stava (c); i
  - (c) Po isteku godinu dana od datuma dostavljanja od strane depozitara usvojenog dodatnog aneksa, aneks će stupiti na snagu za sve strane ugovornice koje nisu predale obaveštenje u skladu sa odredbama gore navedenog stava (b).
4. Osim u slučaju Aneksa III, predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu dopuna aneksa ove Konvencije biće predmet istih postupaka kao i prilikom predlaganja, usvajanja i stupanja na snagu dodatnih aneksa ove Konvencije.
5. Sledeća procedura primenjuje se na predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu dopuna Aneksa III:
  - (a) Dopune Aneksa III predlažu se i usvajaju prema proceduri iz čl. 5. do 9. i stava 2. člana 21;
  - (b) Konferencija strana ugovornica donosi odluku o usvajanju jednoglasno;
  - (c) Odluku o dopuni Aneksa III depozitar odmah prosleđuje stranama ugovornicama. Dopuna stupa na snagu za sve strane ugovornice od datuma koji se određuje u odluci.

6. Ako se dodatni aneks ili dopuna aneksa odnosi na dopunu ove Konvencije, dodatni aneks ili dopuna stupiće na snagu zajedno sa stupanjem na snagu dopune ove Konvencije.

Član 23.

Glasanje

1. Svaka strana ugovornica ove Konvencije ima jedan glas osim u slučajevima predviđenim dole navedenim stavom 2.
2. Organizacija regionalno ekonomske integracije, po pitanjima iz njene nadležnosti, koristi pravo da glasa sa brojem glasova koji je jednak broju njenih država članica koje su strane ugovornice ove Konvencije. Takva organizacija neće iskoristiti pravo da glasa ako bilo koja od njenih država članica iskoristi svoje pravo da glasa i obrnuto.
3. U smislu ove Konvencije «strane ugovornice koje su prisutne i glasaju» podrazumeva strane ugovornice koje su prisutne i daju afirmativan ili negativan glas.

Član 24.

Potpis

Ova Konvencija otvorena je za potpisivanje svim državama i organizacijama regionalno ekonomske integracije u Roterdamu 11. septembra 1998. godine i u glavnim upravama Ujedinjenih Nacija u Njujorku od 12. septembra 1998. godine do 10. septembra 1999. godine.

Član 25.

Ratifikacija, prihvatanje, odobrenje ili pristup

1. Ova Konvencija je predmet ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja od strane država i organizacija regionalno ekonomske integracije. Ona je otvorena za pristupanje država i organizacija regionalno ekonomske integracije od dana zatvaranja Konvencije za potpis. Instrumenti o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupu ulažu se kod depozitara.
2. Za organizaciju regionalne ekonomske integracije koja postane strana ugovornica ove konvencije a da ni jedna od njenih država članica nije strana ugovornica biće obavezne odredbe ove Konvencije. U slučajevima organizacija gde je jedna ili više država članica strana ugovornica ove Konvencije, organizacija i njene države članice odlučuju o njihovim obavezama u pogledu izvršavanja obaveza iz ove Konvencije. U takvim slučajevima organizacija i države članice neće imati pravo da u isto vreme ostvaruju svoja prava iz ove Konvencije.
3. U instrumentima o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupu, organizacija regionalno ekonomske integracije navodi stepen svoje nadležnosti u pogledu pitanja regulisana ovom Konvencijom. Takva organizacija obaveštava depozitara koji dalje obaveštava strane ugovornice i o relevantnoj promeni stepena nadležnosti.

Član 26.

Stupanje na snagu

1. Ova Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od dana ulaganja pedesetog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju.
2. Za svaku državu ili organizaciju regionalne ekonomske integracije koja ratifikuje, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili njoj pristupi po ulaganju

pedesetog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupu, Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od dana kada ta država ili organizacija regionalne ekonomske integracije uloži svoj instrument o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupu.

3. U vezi sa st. 1. i 2. bilo koji instrument koji uloži organizacija regionalne ekonomske integracije se neće računati kao dodatni onim instrumentima koji su uloženi od strane države članice te organizacije.

Član 27.

Rezerve

U odnosu na ovu Konvenciju ne mogu se činiti nikakve rezerve.

Član 28.

Povlačenje

1. U bilo kom momentu posle tri godine od datuma stupanja na snagu ove Konvencije za jednu stranu ugovornicu, ta strana ugovornica može se povući iz Konvencije dostavljanjem pismenog obaveštenja depozitaru.
2. Takvo povlačenje će stupiti na snagu po isteku jedne godine od datuma prijema obaveštenja o povlačenju od strane depozitara, ili kasnijeg datuma koji se može precizirati u obaveštenju o povlačenju.

Član 29.

Depozitar

Depozitar ove konvencije će biti Generalni sekretar Ujedinjenih Nacija.

Član 30.

Autentični tekstovi

Originali ove konvencije su arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španski tekstovi koji su podjednako autentični i deponovani su kod generalnog sekretara Ujedinjenih Nacija.

O čemu svedoče dole potpisani koji imaju ovlašćenje u tom smislu i koji su potpisali ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Roterdamu desetog septembra hiljadudevetstotinadevedesetosme godine.

Aneks I

INFORMACIJE KOJE SADRŽI OBAVEŠTENJE IZ ČLANA 5

Obaveštenje sadrži:

1. Svojstva, identifikaciju i upotrebe
  - (a) Uobičajeni naziv;
  - (b) Hemijski naziv prema međunarodno priznatoj nomenklaturi (na primer, Međunarodna unija za čistu i primenjenu hemiju (IUPAC)), ako ta nomenklatura postoji;
  - (c) Trgovački nazivi i nazivi preparata;
  - (d) Šifre, broj poznatih supstanci iz Registra apstrakata hemikalija (CAS), carinski broj iz Harmonizovanog sistema tarifnih brojeva i ostale brojeve;
  - (e) Informacije o klasifikaciji opasnosti, kad je hemikalija klasifikovana;
  - (f) Upotrebu ili upotrebe hemikalije;
  - (g) Fizičko-hemijska, toksikološka i ekotoksikološka svojstva.
2. Konačan regulativni postupak
  - (a) Informacije o konačnom regulativnom postupku:
    - (i) sažetak konačnog regulativnog postupka;
    - (ii) referencu na regulativni dokument;
    - (iii) datum stupanja na snagu konačnog regulativnog postupka;
    - (iv) napomenu da li je konačan regulativni postupak preduzet na osnovu procene rizika ili opasnosti i, ukoliko je to slučaj, informacije o takvoj proceni koje uključuju referencu na relevantnu dokumentaciju;
    - (v) razloge za konačan regulativni postupak koji se odnose na ljudsko zdravlje, uključujući zdravlje potrošača i radnika, ili na životnu sredinu;
    - (vi) kratak pregled opasnosti i rizika koje hemikalija predstavlja za ljudsko zdravlje, uključujući zdravlje potrošača i radnika, ili za životnu sredinu i očekivani ishod konačnog regulativnog postupka.
  - (b) Kategorija ili kategorije gde je konačan regulativni postupak preduzet, i za svaku kategoriju:
    - (i) upotrebu ili upotrebe zabranjene konačnim regulativnim postupkom;
    - (ii) upotrebu ili upotrebe koje ostaju odobrene;
    - (iii) procenu, gde je raspoloživa, količina hemikalija koje su proizvedene, uvezene, izvezene i korišćene;
  - (c) Napomenu, koliko je to moguće, o mogućim uticajima regulativnog postupka na ostale države i regione;
  - (d) Ostale važne informacije koje mogu uključivati:
    - (i) procenu socio-ekonomskih efekata konačnog regulativnog postupka;
    - (ii) informacije o alternativama i njihovim odgovarajućim rizicima, gde su raspoložive, kao:
      - integrisane strategije po pitanju kontrole štetočina (parazita);
      - industrijske prakse i načine rada uključujući čistiju tehnologiju.

Aneks II

KRITERIJUMI ZA UNOŠENJE ZABRANJENIH ILI STROGO OGRANIČENIH HEMIKALIJA U SPISAK ANEKSA III

Prilikom pregleda obaveštenja dostavljenih od strane Sekretarijata prema stavu 5. člana 5. Komitet za preispitivanje hemikalije:

- (a) potvrđuje da je konačan regulativni postupak preduzet u cilju zaštite ljudskog zdravlja ili životne sredine;
- (b) dokazuje da je konačan regulativni postupak preduzet kao posledica procene rizika. Ova procena se bazira na pregledu naučnih podataka prema uslovima koji preovladavaju u strani ugovornici koja je u pitanju. Za tu svrhu, dokumentacijom se dokazuje da:
  - (i) su podaci prikupljeni u skladu sa naučno priznatim metodama;
  - (ii) su pregledi podataka obavljani i potkrepljeni dokazima u skladu sa opšte priznatim naučnim principima i postupcima;
  - (iii) je konačan regulativni postupak baziran na proceni rizika uključujući uslove koji preovladavaju kod strane ugovornice koja preduzima mere;
- (c) razmatra da li konačan regulativni postupak obezbeđuje dovoljno široku osnovu za opravdano unošenje hemikalije u spisak Aneksa III, uzimajući u obzir:
  - (i) da li je konačan regulativni postupak doveo ili se očekuje da će dovesti, do značajnog smanjenja količine upotrebene hemikalije ili broja njenih upotreba;
  - (ii) da li je konačan regulativni postupak doveo do stvarnog smanjenja rizika ili se očekuje da će doći do značajnog smanjenja rizika po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu strane ugovornice koja je podnela obaveštenje;
  - (iii) da li su razmatranja koja su dovela do konačnog regulativnog postupka primenljiva samo na ograničenu geografsku oblast ili za druge ograničene okolnosti;
  - (iv) da li postoji dokaz o tekućoj međunarodnoj trgovini hemikalijama;
- (d) ima u vidu da namerna zloupotreba nije sama po sebi adekvatan razlog za unošenje hemikalije u spisak Aneksa III.

Aneks III
HEMIKALIJE KOJE SU PREDMET PRETHODNO USAGLAŠENOG
POSTUPKA

Hemikalija	Relevantni CAS broj	Kategorija
2,4,5-T	93-76-5	Pesticid
Aldrin	309-00-2	Pesticid
Kaptafol	2425-06-1	Pesticid
Hlordan	57-74-9	Pesticid
Hlordimeform	6164-98-3	Pesticid
Hlorobenzilat	510-15-6	Pesticid
DDT	50-29-3	Pesticid
Dieldrin	60-57-1	Pesticid
Dinoseb i soli Dinoseba	88-85-7	Pesticid
1,2-dibromoetan (EDB)	106-93-4	Pesticid
Fluoroacetamid	640-19-7	Pesticid
HCH (smeša izomera)	608-73-1	Pesticid
Heptahlor	76-44-8	Pesticid
Heksahlorobenzen	118-74-1	Pesticid
Lindan	58-89-9	Pesticid
Jedinjenja žive, uključujući neorganska jedinjenja žive, alkil jedinjenja žive i alkiloksialkil i aril jedinjenja žive		Pesticid
Pentahlorofenol	87-86-5	Pesticid
Monokrotofos (rastvorljive tečne formulacije supstance koje sadrže više od 600 g aktivnog sastojka/litar)	6923-22-4	Izuzetno opasna formulacija pesticida
Metamidofos (rastvorljive tečne formulacije supstance koje sadrže više od 600 g aktivnog sastojka/litar)	10265-92-6	Izuzetno opasna formulacija pesticida
Fosfamidon (rastvorljive tečne formulacije supstance koje sadrže više od 1000 g aktivnog	13171-21-6 (smeša, (E) & (Z) izomeri) 23783 -98-4 ((Z) izomer)	Izuzetno opasna formulacija pesticida

sastojka/litar)	297-99-4 ((E)-izomer)	
Metil-paration (emulzioni koncentracije (EC) sa 19,5%, 40%, 50%, 60% aktivnog sastojka i prah koji sadrži 1,5%, 2% i 3% aktivnog sastojka)	298-00-0	Izuzetno opasna formulacija pesticida
Paration (sve formulacije – aerosol, prašivo za zaprašivanje (DP), emulzioni koncentrat (EC), granule (GR) i kvašljivi prašak (WP)- ove supstance su uključene osim suspenzija u kapsulama (CS))	56-38-2	Izuzetno opasna formulacija pesticida
Krokidolit	12001-28-4	Industrijska
Polibromovani bifenili (PBB)	36355-01-8 (heksa-) 27858-07-7 (okta-) 13654-09-6 (deka-)	Industrijska
Polihlorovani bifenili (PCB)	1336-36-3	Industrijska
Polihlorovani terfenili (PCT)	61788-33-8	Industrijska
Tris (2,3-dibromopropil) fosfat	126-72-7	Industrijska

Aneks IV

INFORMACIJE I KRITERIJUMI ZA UNOŠENJE IZUZETNO OPASNIH FORMULACIJA PESTICIDA U SPISAK ANEKSA III

Deo 1. Dokumentacija koju dostavlja strana ugovornica koja daje predlog

Predlozi podneti u skladu sa stavom 1. člana 6. uključuju adekvatnu dokumentaciju koja sadrži sledeće informacije:

- (a) Naziv opasne formulacije pesticida;
- (b) Naziv aktivnog sastojka ili sastojaka u formulaciji;
- (c) Relativne količine svakog aktivnog sastojka u formulaciji;
- (d) Vrstu formulacije;
- (e) Trgovačke nazive i imena proizvođača, ukoliko su dostupna;
- (f) Uobičajene i prepoznatljive načine upotrebe formulacije u strani ugovornici koja daje predlog;
- (g) Jasan opis neželjenih incidenata vezanih za problem, uključujući negativne efekte i način na koji je formulacija korišćena;

- (h) Sve regulativne, administrativne ili druge mere koje je preduzela, ili ima nameru da preduzme strana ugovornica koja daje predlog za reagovanje na takve incidente.

Deo 2. Informacije koje prikuplja Sekretarijat

Sekretarijat prikuplja sledeće relevantne informacije za formulacije u skladu sa stavom 3. člana 6:

- (a) Fizičko-hemijska, toksikološka i ekotoksikološka svojstva formulacije;
- (b) Postojanje ograničenja u pogledu rukovanja ili primene u drugim državama;
- (c) Informacije o neželjenim posledicama vezane za formulaciju u drugim državama;
- (d) Informacije o neželjenim posledicama podnete od drugih strana ugovornica, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija ili drugih relevantnih izvora, nacionalnih ili međunarodnih;
- (e) Procene rizika i/ili opasnosti, gde su iste dostupne;
- (f) Indikacije, uoliko su dostupne, o obimu upotrebe formulacije, kao što je to broj registracija ili količine proizvodnje ili prodaje;
- (g) Ostale formulacije tih pesticida i ukoliko postoje incidenti vezani za ove formulacije;
- (h) Alternativne prakse u kontroli štetočina;
- (i) Ostale informacije koje Komitet za pregled hemikalije smatra bitnim.

Deo 3. Kriterijumi za unošenje izuzetno opasne formulacije pesticida u spisak Aneksa III

Prilikom razmatranja predloga dostavljenih od Sekretarijata prema stavu 5. člana 6. Komitet za pregled hemikalije ima u vidu:

- (a) Verodostojnost dokaza koji ukazuje da je upotreba formulacije, u skladu sa uobičajenom i priznatom praksom kod strane ugovornice koja daje predlog, imala za rezultat neželjene posledice;
- (b) Relevantnost takvih slučajeva u pogledu drugih država sa sličnom klimom, uslovima i načinima upotrebe formulacije;
- (c) Postojanje ograničenja u pogledu rukovanja ili primene uključujući tehnologiju ili tehnike koje se ne mogu u razumnoj ili širokoj meri upotrebljavati u državama kojima nedostaje neophodna infrastruktura;
- (d) Značaj saopštenih efekata u odnosu na količinu upotrebene formulacije;
- (e) Da namerna zloupotreba sama po sebi nije adekvatan razlog za unošenje formulacije u spisak Aneksa III.

Aneks V

ZAHTEVI ZA INFORMACIJAMA U OBAVEŠTENJU O IZVOZU

1. Obaveštenje o izvozu sadrži sledeće informacije:
  - (a) Naziv i adresu imenovanih nadležnih organa strane ugovornice izvoznika i strane ugovornice uvoznika;
  - (b) Očekivani datum izvoza strani ugovornici uvozniku;

- (c) Naziv zabranjene ili strogo ograničene hemikalije i kratak pregled informacija iz Aneksa I koje treba podneti Sekretarijatu u skladu sa članom 5. Gde je više od jedne hemikalije uključeno u smešu ili preparat, takve informacije se obezbeđuju za svaku hemikaliju;
- (d) Izjava u kojoj se navodi, ukoliko je poznata, predviđena kategorija hemikalije i njena predviđena upotreba u okviru te kategorije kod strane ugovornice uvoznika;
- (e) Informacije o merama predostrožnosti kojima se smanjuje izlaganje hemikaliji i emisija te hemikalije.
- (f) U slučaju smeše ili preparata, koncentracija zabranjene ili strogo ograničene hemikalije ili hemikalija;
- (g) Ime i adresu uvoznika;
- (h) Sve dodatne informacije koje su dostupne u kratkom roku imenovanom nadležnom organu strane ugovornice izvoznika a koje bi mogle biti od pomoći imenovanom nadležnom organu strane ugovornice uvoznika.

2. Kao dopuna informacijama iz stava 1. strana ugovornica izvoznik obezbeđuje informacije iz Aneksa I, ako to zahteva strana ugovornica uvoznik.

RC-1/3: Dopune Aneksa III

Konferencija strana ugovornica,

Ceneći rad Međuvladinog pregovaračkog komiteta i privremenog Komiteta za pregled hemikalija,

1. Odlučuje da usvoji, saglasno sa procedurom iz člana 8. i stav 5. člana 22. Roterdamske konvencije, dopunu Aneksa III koja se nalazi u aneksu ove odluke;
2. Odlučuje je da sve dopune stupaju na snagu 1. februara 2005. osim dopune u stavovima 1 (a) i (b) aneksa u ovoj odluci koji će stupiti na snagu 1. januara 2006. godine.

Aneks

Dopune Aneksa III Rotterdamske konvencije

1. Treba izbrisati sledeće:

(a)	Monokrotofos (rastvorljive tečne formulacije supstance koje sadrže više od 600 g aktivnog sastojka/litar)	6923-22-4	Izuzetno opasna formulacija pesticida
(b)	Paration (sve formulacije – aerosol, prašivo za zaprašivanje (DP), emulzioni koncentrat (EC), granule (GR) i kvašljivi prašak (WP)- ove supstance su uključene osim suspenzija u kapsulama (CS))	56-38-2	Izuzetno opasna formulacija pesticida
(c)	Krokidolit	12001-28-4	Industrijska

2. U prvoj koloni, “2,4,5-T” treba zameniti sa “2,4,5-T i njene soli i estri”.

3. Sledeće treba svrstati u tri kolone posle stavke za “Aldrin”:

Binapakril 485-31-4 Pesticid

4. Sledeće treba svrstati u tri kolone posle stavke za “Dieldrin”:

Dinitro-orto-krezol (DNOC) 534-52-1 Pesticid

i njene soli (kao što je amonijum 2980-64-5

so, kalijum so i natrijum so) 5787-96-2

2312-76-7

5. U prvoj koloni, “Dinoseb i dinoseb soli” treba zameniti sa “Dinoseb i njene soli i estri”.

6. Sledeće treba svrstati u tri kolone posle stavke za “1,2- dibromoetan”:

Etilen dihlorid 107-06-2 Pesticid

Etilen oksid 75-21-8 Pesticid

7. Sledeće treba svrstati u tri kolone posle stavke za “Jedinjenja žive”:

Monokrotofos 6923-22-4 Pesticid

Paration 56-38-2 Pesticid

8. U prvoj koloni, “Pentahlorofenol” treba zameniti sa “ Pentahlorofenol i njegove soli i estri”.

9. Sledeće treba svrstati u tri kolone posle stavke za “Pentahlorofenol ”:

Toksafen 8001-35-2 Pesticid

Oblici prašiva za zaprašivanje Izuzetno

koji sadrže kombinaciju: opasan

– Benomil sa 7 ili više procenata, 17804-35-2 pesticid

- Karbofuran sa 10 ili više, i 1563-66-2
- Tiram sa 15 ili više procenata 137-26-8

10. U prvoj koloni, "Metil-paration (emulzioni koncentracije (EC) sa 19,5%, 40%, 50%, 60% aktivnog sastojka i praša koji sadrži 1,5%, 2% i 3% aktivnog sastojka)" treba zameniti sa "Metil-paration (emulzioni koncentracije (EC) sa 19,5% ili više aktivnog sastojka i praša koji sadrži 1,5% ili više aktivnog sastojka)".

11. Sledeće treba svrstati u tri kolone posle stavke za "Metil-paration":

Azbest:

- Aktinolit 77536-66-4 Industrijska
- Antofilit 77536-67-5 Industrijska
- Amosit 12172-73-5 Industrijska
- Krokidolit 12001-28-4 Industrijska
- Tremolit 77536-68-6 Industrijska

12. Sledeće treba svrstati u tri kolone posle stavke za "Polihlorovani terfenili":

- Tetraetil olovo 78-00-2 Industrijska
- Tetrametil olovo 75-74-1 Industrijska

13. U drugoj koloni za "2,4,5-T", "93-76-5" treba zameniti sa "93-76-5*"; u drugoj koloni za "Dinoseb i dinoseb soli", "88-85-7" treba zameniti sa "88-85-7*"; u drugoj koloni za "Pentahlorofenol", "87-86-5" treba zameniti sa "87-86-5*"; i na kraj Aneksa III treba dodati sledeću fusnotu:

* Dati su CAS brojevi navedenih jedinjenja. Ostali CAS brojevi mogu se naći u odgovarajućem uputstvu za donošenje odluka.

RC-1/11: Rešavanje sporova

Konferencija strana ugovornica,

Odlučuje da usvoji Aneks VI Roterdamske konvencije radi uspostavljanja arbitražne procedure za svrhe stava 2(a) člana 20. Konvencije i procedure poravnjanja za svrhe stava 6. člana 20. Konvencije, kako je sadržano u aneksu ove odluke.

Aneks VI

Rešavanje sporova

A. Pravila arbitraže

Procedure za arbitražu za svrhe stava 2 (a) člana 20. Roterdamske konvencije o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini treba da budu sledeće:

Član 1.

1. Strana ugovornica može da inicira arbitražu saglasno članu 20. Konvencije pismenim obaveštenjem upućenim drugoj strani ugovornici u sporu. Obaveštenju treba pridružiti izjavu o svom pravu u ovom slučaju, zajedno sa ostalim pomoćnim dokumentima i treba navesti predmet arbitraže uključujući, naročito, članove Konvencije koji su predmet interpretacije ili primene.

2. Strana ugovornica tražilac obaveštava Sekretarijat da strane ugovornice imaju spor za arbitražu saglasno članu 20. Pisanom obaveštenju strane ugovornice tražilaca treba pridružiti izjavu o njenom pravu i pomoćne dokumente iz stava 1. gore. Sekretarijat prosleđuje dobijene informacije svim stranama ugovornicama.

Član 2.

1. Kod sporova između dve strane ugovornice, treba uspostaviti arbitražni sud. On se sastoji od tri člana.
2. Svaka strana ugovornica u sporu određuje arbitra i ta dva arbitra na osnovu međusobne saglasnosti određuju trećeg arbitra, koji je predsednik suda. Predsednik suda ne sme da bude državljanin strana ugovornica koje su u sporu, niti je njegovo ili njeno uobičajeno mesto stanovanja na teritoriji jedne od ovih strana ugovornica, niti je zaposlen u bilo kojoj od njih, niti se bavio ovim slučajem u bilo kom drugom svojstvu.
3. U sporu između više od dve strane ugovornice, strane ugovornice sa zajedničkim interesom imenuju sporazumno zajedničkog arbitra.
4. Upraznjeno mesto popunjava se na način propisan za inicijalno imenovanje.
5. Ako se strane ugovornice ne slože o predmetu spora pre nego što se odredi predsednik arbitražnog suda, arbitražni sud će definisati predmet spora.

Član 3.

1. Ako jedna od strana ugovornica u sporu ne odredi arbitra u roku od dva meseca od dana prijema obaveštenja o arbitraži, druga strana ugovornica može da informiše Generalnog Sekretara Ujedinjenih nacija koji određuje arbitra u roku od naredna dva meseca.
2. Ako se predsednik arbitražnog suda ne odredi u roku od dva meseca od dana određivanja drugog arbitra Generalni sekretar Ujedinjenih nacija, na zahtev strane ugovornice, određuje predsednika u roku od narednog dvomesečnog perioda.

Član 4.

Arbitražni sud donosi svoje odluke u skladu sa odredbama Konvencije i međunarodnim pravom.

Član 5.

Arbitražni sud donosi svoj poslovnik o radu, osim ako se strane u sporu drugačije ne dogovore.

Član 6.

Arbitražni sud može, na zahtev jedne od strana ugovornica preporučiti izuzetno važne privremene mere zaštite.

Član 7.

Strane ugovornice u sporu olakšaće rad arbitražnom sudu koristeći sva sredstva koja im stoje na raspolaganju, naročito:

- (a) obezbeđujući svu relevantnu dokumentaciju, informacije i olakšice; i
- (b) omogućujući mu da, kada je to potrebno, pozove svedoke ili eksperte i da podnese njihove dokaze.

Član 8.

Strane ugovornice i arbitri su obavezne da štite poverljivost svake informacije koju su primili kao poverljivu u toku postupka pred arbitražnim sudom.

Član 9.

Osim ako arbitražni sud ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove suda podjednako snose strane u sporu. Sud vodi evidenciju o svim troškovima i podnosi završni račun stranama ugovornicama.

Član 10.

Strana ugovornica koja ima interes pravne prirode vezan za predmet spora, a na koju može uticati odluka iz tog slučaja, može intervenirati u postupku uz saglasnost arbitražnog suda.

Član 11.

Arbitražni sud može da sasluša i da odredi protiv-zahtev koji direktno proističe iz predmeta spora.

Član 12.

Odluke kako o postupku tako i o predmetu arbitražnog suda donose se većinom glasova njegovih članova.

Član 13.

1. Ako se jedna od strana ugovornica u sporu ne pojavi pred arbitražnim sudom ili ne brani svoj slučaj, druga strana ugovornica može zahtevati od suda da nastavi sa postupkom i da donese odluku. Izostanak strane ugovornice ili greška strane ugovornice u odbrani slučaja neće predstavljati prepreku za postupak.
2. Pre donošenja konačne odluke, arbitražni sud se mora uveriti da je zahtev dobro zasnovan kako činjenično, tako i pravno.

Član 14.

Arbitražni sud će doneti svoju konačnu odluku u roku od pet meseci od dana kada se u potpunosti konstituiše osim ako ne nađe za neophodno da produži taj vremenski rok za period koji ne treba da bude duži od pet narednih meseci.

Član 15.

Konačna odluka arbitražnog suda biće ograničena na predmet spora i biće navedeni razlozi na kojima se zasniva. Sadržaće imena članova koji su učestvovali i datum konačne odluke. Svaki član suda može priložiti odvojeno mišljenje ili mišljenje neslaganja uz konačnu odluku.

Član 16.

Odluka je obavezujuća za strane u sporu. Tumačenje konvencije u odluci takođe je obavezujuće kad strana ugovornica interveniše prema članu 10. sve dok se to odnosi na pitanje u vezi koga je strana ugovornica intervenisala. Ne postoji pravo žalbe na odluku izuzev ako se strane u sporu unapred nisu dogovorile o žalbenom postupku.

Član 17.

Bilo koje neslaganje do kojeg može da dođe između strana na koje se odnosi konačna odluka saglasno članu 16. u vezi sa tumačenjem ili načinom primene te odluke, mogu te strane podneti arbitražnom sudu koji je doneo tu odluku.

B. Pravila poravnanja

Procedure poravnanja za svrhu stava 6. člana 20. Konvencije su sledeće:

Član 1.

1. Zahtev od strane u sporu za formiranje komisije za poravnanje u slučaju iz stava 6. člana 20. treba dostaviti u pismenoj formi Sekretarijatu. Sekretarijat odmah informiše o tome sve strane ugovornice.
2. Komisija za poravnanje, osim ako se strane drugačije ne dogovore, sastavljena je od pet članova od kojih će dva odrediti svaka odnosna strana ugovornica i predsednika koga su zajednički izabrali ovi članovi.

Član 2.

U sporu između više od dve strane ugovornice, one strane koje imaju istovetni interes određuju dogovorom svoje zajedničke članove komisije.

Član 3.

Ukoliko strane ugovornice ne odrede člana komisije u roku od dva meseca od datuma dostavljanja Sekretarijatu pismenog zahteva iz člana 1. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija, ukoliko to od njega zatraži strana, učiniće to u roku od narednog dvomesečnog perioda.

Član 4.

Ako se predsednik komisije za poravnanje ne odredi u roku od dva meseca od dana određivanja četvrtog člana komisije, Generalni sekretar Ujedinjenih nacija, na zahtev strane ugovornice, određuje predsednika u roku od narednog dvomesečnog perioda.

Član 5.

1. Komisija za poravnanje, osima ako se strane ne dogovore drugačije, određuje svoj poslovnik o radu.
2. Strane ugovornice i članovi komisije dužni su da štite poverljivost informacija koje su dobile kao poverljive u toku rada komisije.

Član 6.

Komisija za poravnanje donosi svoje odluke većinom glasova svojih članova.

Član 7.

Komisija za poravnanje priprema izveštaj sa preporukama za rešavanje spora u roku od dvanaest meseci od dana formiranja, koje strane razmatraju u dobrim namerama.

Član 8.

O neslaganju da li je komisija za poravnanje nadležna za razmatranje pitanja odlučuje komisija.

Član 9.

Troškove komisije snose strane u sporu u odnosu kako se dogovore. Komisija vodi evidenciju o svim troškovima i podnosi završni račun stranama ugovornicama.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori”.